

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
GERARDA HOGANA
přednesené dne 17. prosince 2020¹

Věc C-130/19

**Účetní dvůr Evropské unie
proti**

Karlu Pinxtenovi

„Článek 286 odst. 6 SFEU – Porušení povinností vyplývajících z funkce bývalého člena Účetního dvora Evropské unie – Odnětí nároku na důchod nebo jej nahrazující požitky“

I. Úvod

1. Jaká právní pravidla a jaké etické normy upravují chování člena Účetního dvora Evropské unie (EÚD) a jaké relevantní sankce se uplatní v případě porušení těchto norem? To jsou zásadní otázky kladené v rámci žaloby podané EÚD, která je nyní předmětem řízení u Soudního dvora.
2. Podanou žalobou se totiž EÚD domáhá, aby Soudní dvůr určil, že K. Pinxten nesplnil povinnosti vyplývající z jeho postavení člena EÚD. EÚD tvrdí, že K. Pinxten jednal v rozporu s povinnostmi, které pro něj vyplývají z článků 285 a 286 SFEU. Navrhuje tedy, aby Soudní dvůr uložil přiměřenou sankci stanovenou v čl. 286 odst. 6 SFEU.
3. Projednávaná věc je první věcí týkající se (bývalého) člena EÚD, která byla podána na základě čl. 286 odst. 6 SFEU. Článek 286 odst. 6 SFEU stanoví, že „[č]len Účetního dvora může být odvolán ze své funkce nebo zbaven nároku na důchod nebo jej nahrazující požitky jen v případě, že Soudní dvůr na žádost Účetního dvora shledá, že přestal splňovat podmínky nezbytné k výkonu jeho funkce nebo neplní povinnosti vyplývající z jeho funkce“. Obecně lze konstatovat, že Soudní dvůr vydal doposud jediný rozsudek na základě podobného ustanovení Smlouvy, použitelného na komisaře, a sice rozsudek ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455).
4. Projednávaná věc tak poskytuje Soudnímu dvoru novou příležitost k tomu, aby jednak vyjasnil některé procesní zvláštnosti související s touto formou řízení a jednak specifikoval normy chování, které musí dodržovat osoby zastávající vysoké funkce v orgánech Evropské unie. V době, kdy je přinejmenším zpochybňována legitimita Unie, jejích orgánů a osob, které v nich působí, bude rozhodnutí Soudního dvora k této otázce bezpochyby považováno za velmi významné.

¹ – Původní jazyk: angličtina.

II. Právní rámec

A. Smlouva o fungování Evropské unie

5. EÚD je jedním ze sedmi orgánů Evropské unie. Jako unijnímu orgánu jsou mu věnovány tři články Smlouvy o fungování Evropské unie, a sice články 285, 286 a 287.

6. Zprvč čl. 285 odst. 2 SFEU stanoví, že členové EÚD „vykonávají své funkce naprosto nezávisle v obecném zájmu Unie“. Zadruhé čl. 286 odst. 3 SFEU uvádí, že „[č]lenové Účetního dvora při plnění svých úkolů nevyžadují ani nepřijímají pokyny od žádné vlády ani jiného subjektu [a] [z]drží se jakéhokoli jednání neslučitelného s povahou své funkce“. Článek 286 odst. 4 SFEU dodává, že „[b]ěhem funkčního období nesmějí členové Účetního dvora vykonávat žádnou jinou výtěžnou nebo nevýtěžnou profesionální činnost. Při svém nástupu do funkce se slavnostně zavazují respektovat během výkonu své funkce i po jeho ukončení povinnosti vyplývající z jejich postavení, zejména povinnost čestného a zdrženlivého jednání při přijímání některých funkcí nebo některých výhod po uplynutí funkčního období.“

B. Nařízení č. 2290/77 o platových poměrech členů Účetního dvora

7. Článek 7 nařízení Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 2290/77 ze dne 18. října 1977 o platových poměrech členů Účetního dvora², ve znění nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1293/2004 ze dne 30. dubna 2004³, stanovil:

„Člen Účetního dvora, který musí v rámci výkonu své funkce cestovat mimo zatímní umístění dvora, má nárok na

- a) náhradu cestovních výdajů;
- b) náhradu hotelových výdajů (pouze pokoj, služby a daně);
- c) příspěvek za každý celý den nepřítomnosti ve výši 105 % denního příspěvku stanoveného služebním řádem pro úředníky Evropských společenství na služební cestě.“

C. Nařízení č. 883/2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům

8. Článek 4 odst. 1 a 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999⁴ stanoví:

„1. V oblastech uvedených v článku 1 provádí úřad správní vyšetřování uvnitř orgánů, institucí a jiných subjektů (dále jen ‚vnitřní vyšetřování‘).

² – Úř. věst. 1977, L 268, s. 1; Zvl. vyd. 01/01, s. 87.

³ – Úř. věst. 2004, L 243, s. 26; Zvl. vyd. 01/05, s. 119.

⁴ – Úř. věst. 2013, L 248, s. 1.

Tato vnitřní vyšetřování se provádějí v souladu s podmínkami stanovenými tímto nařízením a rozhodnutími přijatými daným orgánem, institucí nebo jiným subjektem.

2. Pokud jsou splněny podmínky uvedené v odstavci 1:

a) má úřad právo na okamžitý a neohlášený přístup k jakýmkoli relevantním informacím, včetně informací v databázích, držným orgány, institucemi nebo jinými subjekty a právo na okamžitý a neohlášený přístup do jejich prostor. Úřad má možnost kontrolovat účetnictví orgánů, institucí a jiných subjektů. Úřad může pořizovat kopie a získávat výtahy z každého dokumentu a z obsahu každého nosiče informací, které jsou v držení orgánů, institucí a jiných subjektů, a v případě potřeby si ponechat tyto dokumenty nebo informace, hrozí-li nebezpečí jejich zmizení;

[...]“

D. Etické standardy EÚD

9. Rozhodnutím Účetního dvora Evropské unie č. 66-2011, kterým se stanoví etické standardy Evropského účetního dvora ze dne 26. října 2011, EÚD rozhodl, že na EÚD se vztahují etické standardy připojené k uvedenému rozhodnutí.

10. Tyto etické standardy stanoví zejména následující:

„[...]

2.2. Řídíme zdroje Účetního dvora legálně, správně a z finančního hlediska řádně. Účetní dvůr by měl vystupovat jako vzor finančního řízení. Své zdroje musí spravovat v souladu s finančním nařízením a všemi ostatními platnými pravidly a při dosahování svých cílů musí postupovat hospodárně, efektivně a účelně.

[...]

3.2. Své úkoly plníme, aniž bychom podléhali politickým, národním či jiným externím vlivům.

3.3. Vyhýbáme se střetům zájmů, ať už skutečným či domnělým, k nimž může docházet například v souvislosti s členstvím v politických organizacích, politickou funkcí, členstvím ve správních radách nebo v souvislosti s finančním zájmem v subjektu, který je předmětem auditu. Těmto záležitostem a tomu, jak by mohly být vnímány třetími stranami, je nutno věnovat mimořádnou pozornost.

[...]“

III. Skutečnosti předcházející sporu

11. Karel Pinxten byl členem EÚD od 1. března 2006 do 30. dubna 2018, kdy jeho mandát zanikl. Byl přidělen k senátu III tohoto orgánu, jenž byl pověřen kontrolou výdajů Evropské unie na oblasti vnějších vztahů, rozšíření a humanitární pomoci. Od 4. dubna 2011 do 30. dubna 2018 vykonával K. Pinxten funkci předsedajícího senátu III.

12. Během svého funkčního období měl K. Pinxten k dispozici služební vozidlo a tankovací kartu, která umožňovala, aby byly EÚD fakturovány pohonné hmoty použité pro účely provozu jeho služebního vozidla. Byly mu rovněž poskytnuty ještě další dvě tankovací karty, na které mohl nakupovat pohonné hmoty osvobozené od daně z přidané hodnoty (DPH) a spotřební daně.

13. V letech 2006 až 2014 poskytl EÚD K. Pinxtenovi řidiče. Od dubna 2014 mohl K. Pinxten žádat o možnost využívat řidiče přiděleného ke „skupině řidičů“ pod vedením finančního ředitele EÚD. Až do 6. října 2016 byl K. Pinxten pověřen podepisováním příkazů ke služební cestě pro osobu, která mu byla přidělena jako jeho řidič, aby bylo zajištěno, že budou tomuto řidiči proplaceny výdaje na služební cesty a zaplacený denní příspěvky. Tuto pravomoc posléze vykonával generální tajemník EÚD.

14. Během jeho funkčního období byly K. Pinxtenovi proplaceny výdaje na reprezentaci a pohoštění, různé výdaje vynaložené na služebních cestách schválených na jeho žádost předsedou EÚD a byly mu též placeny denní příspěvky související s těmito služebními cestami.

IV. Vyšetřování a řízení

A. Předběžná opatření přijatá EÚD

15. V roce 2016 obdržel EÚD informace, podle nichž došlo v souvislosti s různými služebními cestami K. Pinxtena k několika závažným nesrovnalostem.

16. Dne 18. července 2016 informoval generální tajemník EÚD ústně K. Pinxtena o obvinění, které proti němu bylo vzneseno. Útvary EÚD rovněž provedly analýzu služebních cest K. Pinxtena a jeho řidičů s cílem případné nesrovnalosti odhalit. Po různých výměnách korespondence mezi těmito útvary a K. Pinxtenem zpochybnil K. Pinxten sdělením ze dne 30. září 2016 jakoukoli povinnost hradit výdaje související s jeho služebními cestami nebo služebními cestami jeho řidičů. Poté korespondence mezi administrativou EÚD a K. Pinxtenem pokračovala.

17. Dne 26. července 2016 byl EÚD mimoto informován, že v návaznosti na nehodu, k níž došlo mezi služebním vozidlem K. Pinxtena a jeho vlastním soukromým vozidlem v roce 2011, se možná K. Pinxten dopustil pojistného podvodu.

18. Dne 1. září 2016 předseda EÚD tato obvinění ústně oznámil K. Pinxtenovi. Ve sdělení z téhož dne K. Pinxten uvedl, že dotčená nehoda byla způsobena střetem jeho služebního vozidla, které řídil jeho řidič, s jeho soukromým vozidlem, které řídil jeho syn.

B. Vyšetřování prováděné Evropským úřadem pro boj proti podvodům

19. Dne 14. října 2016 předal generální tajemník EÚD na pokyn předsedy tohoto orgánu OLAF spis týkající se činností K. Pinxtena, které měly možná za následek výdaje neoprávněně vynaložené z rozpočtu Unie.

20. Po první schůzce konané dne 31. ledna 2017 generální ředitel OLAF dne 31. března 2017 formálně oznámil předsedovi EÚD zahájení vyšetřování případných nesrovnalostí, které ohrožují finanční zájmy Unie a které se týkají K. Pinxtena v souvislosti s využíváním majetku EÚD K. Pinxtenem a jeho služebními cestami, které absolvoval nebo schválil, v rozporu s použitelnými právními předpisy.

21. Dne 22. září 2017 informoval OLAF K. Pinxtena o zahájení tohoto vyšetřování a o jeho postavení „dotčené osoby“ v tomto vyšetřování.

22. Dne 20. listopadu 2017 provedl OLAF inspekci kanceláře K. Pinxtena a shromáždil různé dokumenty. Po předběžné analýze těchto důkazů OLAF dne 15. prosince 2017 K. Pinxtena informoval, že rozsah tohoto vyšetřování byl mimo jiné rozšířen o případná zneužití práv a výsad spojených s jeho postavením člena EÚD, případné střety zájmů či jiná porušení dle článků 285 a 286 SFEU, jakož i porušení kodexu chování členů Účetního dvora (dále jen „kodex chování členů EÚD“).

23. Karel Pinxten byl vyšetřovateli OLAF vyslechnut dne 22. prosince 2017. Dne 15. května 2018 předložil K. Pinxten OLAF písemné připomínky k podání OLAF ze dne 6. dubna 2018, v němž bylo obsaženo shrnutí skutků zjištěných na závěr vyšetřování.

24. Dne 2. července 2018 obdržel EÚD konečnou zprávu OLAF po skončení vyšetřování. V této zprávě dospěl OLAF k závěru, že se K. Pinxten dopustil zneužití prostředků EÚD v souvislosti s činnostmi nesouvisejícími s jeho funkcí, zneužití tankovacích karet a zneužití smlouvy o pojištění motorových vozidel na služební vozidlo K. Pinxtena. V této zprávě OLAF rovněž uvedl, že u K. Pinxtena byly zjištěny neodůvodněné nepřítomnosti, neohlášené některých externích činností, nepovolené předání důvěrných informací a střety zájmů.

25. V této zprávě bylo zejména uvedeno, že 332 služebních cest, které byly schváleny nebo potvrzeny K. Pinxtenem, nesouviselo s výkonem jeho funkce a že prostředky EÚD využíval na hrazení výdajů na reprezentaci souvisejících se soukromými akcemi, které nebyly v zájmu dotčeného orgánu.

26. Ve světle skutečností zjištěných v této zprávě OLAF doporučil EÚD, aby s K. Pinxtenem zahájil disciplinární řízení. OLAF dále doporučil EÚD, aby přijal vhodná opatření k zajištění vrácení částky ve výši 472 869,09 eura odpovídající nákladům bezdůvodně vynaloženým EÚD a aby zvážil vymáhání částky ve výši 97 954,52 eura odpovídající platu vyplacenému za doby neodůvodněné nepřítomnosti K. Pinxtena.

27. Navíc vzhledem k tomu, že některé skutečnosti zjištěné v průběhu vyšetřování mohly naplnit skutkovou podstatu trestných činů, předal OLAF své informace a doporučení lucemburským soudním orgánům.

C. Trestní řízení v Lucemburku

28. S ohledem na informace poskytnuté ze strany OLAF požádal státní zástupce Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (okresní soud v Lucemburku, Lucembursko) dopisem ze dne 1. října 2018, aby EÚD zbavil K. Pinxtena v souvislosti s trestním řízením imunity. Dne 15. listopadu 2018 EÚD této žádosti vyhověl.

D. Řízení v rámci EÚD

29. Dne 12. července 2018 pověřil EÚD svého předsedu, aby vypracoval předběžnou zprávu ohledně obvinění z protiprávních jednání oznámených ve zprávě OLAF, kterých se údajně K. Pinxten dopustil.

30. Dne 5. října 2018 předseda EÚD zaslal předběžnou zprávu členům tohoto orgánu. V této zprávě doporučil, aby EÚD vyzval Soudní dvůr, aby „posoudil zjištěný skutkový stav a rozhodl, zda se K. Pinxten dopustil nesplnění povinností vyplývajících z jeho funkce“. Tato zpráva a zpráva OLAF byly K. Pinxtenovi předány téhož dne.

31. Dne 19. listopadu 2018 zaslal K. Pinxten EÚD své písemné připomínky. Dne 26. listopadu 2018 byl členy tohoto orgánu vyslechnut na neveřejném zasedání.

32. Dne 29. listopadu 2018 se EÚD na neveřejném zasedání rozhodl, a to s přihlédnutím ke zprávě OLAF, předběžné zprávě předsedy EÚD, rozhodnutí o zbavení K. Pinxtena imunity ve vztahu k trestnímu řízení i jeho písemným a ústním připomínkám, že záležitost týkající se K. Pinxtena bude na základě čl. 286 odst. 6 SFEU postoupena Soudnímu dvoru.

E. Řízení před Tribunálem

33. Dne 24. června 2019 podal K. Pinxten k Tribunálu žalobu na neplatnost rozhodnutí generálního tajemníka EÚD ze dne 11. dubna 2019, v níž byla částka 153 407,58 eura kvalifikována jako neoprávněná platba a nařízeno vrácení této částky⁵.

34. Uvedené řízení před Tribunálem má s žalobou projednávanou v tomto řízení určité společné rysy, jelikož se sporná částka vztahuje ke skutečnostem uvedeným v rámci prvního žalobního důvodu vzneseného v projednávané věci. Řízení vedené před Tribunálem bylo Tribunálem přerušeno do vydání rozsudku Soudního dvora v projednávané věci.

V. Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastníků řízení

35. Žaloba EÚD byla podána dne 15. února 2019. Tato žaloba a žalobní odpověď byly doplněny replikou a duplikou. Řeči obou účastníků řízení byly vyslechnuty na jednání Soudního dvora konaném dne 29. září 2020.

36. EÚD navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zamítl návrh K. Pinxtena na přerušování řízení Soudním dvorem do skončení trestního řízení v Lucembursku;
- určil, že K. Pinxten neplní povinnosti vyplývající z jeho funkce na základě článků 285 SFEU a 286 SFEU a pravidel přijatých k jejich provedení;
- v důsledku toho uložil sankci stanovenou v čl. 286 odst. 6 SFEU, přičemž EÚD ponechává na úvaze Soudního dvora, aby určil její rozsah;

⁵ – Věc T-386/19.

- prohlásil návrh K. Pinxtena na náhradu škody za nepřípustný;
- uložil K. Pinxtenovi náhradu nákladů řízení.

37. Karel Pinxten navrhuje, aby Soudní dvůr:

- přerušil řízení do skončení trestního řízení;
- nařídil EÚD, aby předložil zprávu o interním auditu za období od roku 2012 do roku 2018 týkající se výdajů členů EÚD na služební cesty a využívání služebních vozidel všemi těmito členy a aby specifikoval opatření přijatá v návaznosti na tuto zprávu a předložil veškerá sdělení týkající se nátlaku vyvíjeného na interního auditora;
- zamítl žalobu podanou EÚD;
- uložil EÚD, aby mu zaplatil částku ve výši 50 000 eur jako náhradu vzniklé nemajetkové újmy;
- uložil EÚD náhradu veškerých nákladů řízení.

VI. Argumentace účastníků řízení

38. Na úvod je třeba uvést, že účastníci řízení předložili obsáhlá písemná vyjádření a ve své argumentaci ve velké míře odkazovali na více než 25 000 stran příloh. Bylo by poměrně zbytečné pokoušet se stručným způsobem shrnout všechny jejich argumenty. Z toho důvodu navrhuji, že se na tomto místě omezím na žalobní důvody uplatněné EÚD na podporu jeho žaloby a na procesní argumenty vznesené K. Pinxtenem. Ve zbytku postačí v této fázi uvést, že K. Pinxten tvrdí, že všechny žalobní důvody jsou neopodstatněné a že skutky z velké části nebyly prokázány.

A. Žalobní důvody uplatněné na podporu žaloby EÚD

39. Na podporu svých návrhových žádání vznáší EÚD pět žalobních důvodů.

K prvnímu žalobnímu důvodu, týkajícímu se zneužití zdrojů EÚD k financování činností, které nesouvisí a nejsou slučitelné s funkcí člena EÚD

40. V rámci svého prvního žalobního důvodu EÚD K. Pinxtenovi vytýká, že zneužil zdroje EÚD k financování činností, které nesouvisí a nejsou slučitelné s jeho funkcí člena, jako jsou rekreační činnosti – především výlet do horského střediska Crans Montana (Švýcarsko) od 21. do 26. srpna 2013 za účelem účasti na letním zasedání Crans Montana Forum – volnočasové aktivity – jako například několik loveckých výletů, včetně tří loveckých akcí v Chambord (Francie) – turistické výlety za poznáním (zejména pobyt na Kubě od 30. března do 14. dubna 2015) a účast na recepcích a svatbách přátel.

41. Karel Pinxten taktéž údajně žádal o náhrady a platby za činnosti související s jeho osobními zájmy, zejména v souvislosti s koupí vinice. EÚD tvrdí, že K. Pinxten dále absolvoval služební cesty pro účely činností neslučitelných s jeho funkcí, jako byly politické činnosti v rámci jeho zapojení v politické straně Open VLD. A konečně K. Pinxten údajně na jedné straně zavedl „služební cesty bez příspěvků“, pokud jde o činnosti nesouvisející s jeho funkcí – aby zajistil, aby

mu nebyly účtovány kilometry najeté ve služebním vozidle používaném při jeho služebních cestách – a na druhé straně využíval své služební vozidlo a služby řidičů EUD pro činnosti nesouvisející nebo neslučitelné s jeho povinnostmi, a to i v případech, kdy on sám na služební cestě nebyl.

42. Takovýmto jednáním K. Pinxten údajně porušil své povinnosti nezúčastněnosti, nezávislosti, nestrannosti, angažovanosti, bezúhonnosti, odpovědnosti, příkladnosti a transparentnosti. EÚD tvrdí, že toto jednání představuje porušení článků 285 a 286 SFEU, jakož i několika dalších norem sekundárního práva⁶.

Ke druhému žalobnímu důvodu, týkajícímu se zneužití a protiprávního využívání daňových výsad

43. V rámci druhého žalobního důvodu EÚD K. Pinxtenovi vytýká, že zneužil a protiprávně využil daňové výsady. V rámci tohoto druhého žalobního důvodu EÚD tvrdí, že zneužíváním a protiprávním využíváním tankovacích karet, které mu byly dány k dispozici, K. Pinxten neplnil své povinnosti bezúhonnosti, příkladného jednání a nezúčastněnosti. Tímto jednáním údajně rovněž došlo k porušení článků 285 a 286 SFEU, jakož i řady norem sekundárního práva⁷.

Ke třetímu žalobnímu důvodu, týkajícímu se nepravdivých prohlášení o pojistné události

44. Podle třetího žalobního důvodu K. Pinxten údajně učinil nepravdivá prohlášení o pojistné události v rámci tvrzených nehod, jejichž účastníkem bylo služební vozidlo, které mu bylo poskytnuto, a za které údajně obdržel dvě neoprávněné platby pojistného plnění. Jedna tato událost se týkala nahlášené nehody mezi jeho soukromým vozidlem, které řídil jeho syn, a služebním vozidlem, které řídil jeho řidič. Druhá se týkala události, při níž jeho řidič přejel zavazadlo, v němž byla láhev vína a několik kusů oblečení. Ze svědectví řidiče podaného během vyšetřování však podle všeho vyplývá, že tento řidič nebyl účastníkem první nehody a že druhá událost neměla ty následky, které byly nahlášený pojišťovně.

45. Pokud by toto konkrétní obvinění bylo pravdivé, bylo by obtížné zpochybnit tezi, že K. Pinxten údajně neplnil své povinnosti bezúhonnosti, příkladného jednání a nezúčastněnosti, čímž porušil články 285 a 286 SFEU a řadu norem sekundárního práva⁸.

⁶ – Články 2 a 7 nařízení č. 2290/77; články 33 a 74 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. 2018, L 193, s. 1); článek 5 rozhodnutí EÚD č. 38-2016, kterým se stanoví prováděcí předpisy k jednacímú řádu Účetního dvora; články 1, 2, 4 a 7 kodexu chování členů EÚD; body 1.2, 2.2., 3.2, 3.3 a 3.7 etických standardů EÚD; články 20, 21 a 25 etického kodexu INTOSAI; článek 2 rozhodnutí EÚD č. 7-2004 o výdajích na reprezentaci a pohoštění členů EÚD; články 4 až 6 rozhodnutí EÚD č. 33-2004 o řízení a používání vozového parku EÚD.

⁷ – Článek 33 nařízení 2018/1046; článek 5 prováděcích předpisů k jednacímú řádu Účetního dvora; článek 7 kodexu chování členů EÚD; body 1.2 a 2.2. etických standardů; článek 5 rozhodnutí č. 7-2004.

⁸ – Článek 3 jednacímú řádu Účetního dvora (Úř. věst. 2010, L 103, s. 1); článek 7 kodexu chování členů EÚD; body 1.2 a 2.2. etických standardů.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, souvisejícímu s nepřiznaným a protiprávním postavením jednatele obchodní společnosti a intenzivní politickou činností

46. Pokud jde o čtvrtý žalobní důvod, EÚD K. Pinxtenovi vytýká, že vykonával funkci jednatele obchodní společnosti a aktivní politickou činnost v politické straně v době trvání jeho funkčního období u EÚD. EÚD opět tvrdí, že K. Pinxten tímto jednáním neplnil své povinnosti nezúčastněnosti, nezávislosti, nestrannosti, angažovanosti, bezúhonnosti, odpovědnosti, příkladného jednání a transparentnosti. Za těchto okolností údajně porušil články 285 a 286 SFEU, jakož i řadu norem sekundárního práva⁹.

K pátému žalobnímu důvodu, týkajícímu se situace střetu zájmů vytvořené v souvislosti s nabídkou pronájmu soukromého bytu vedoucí auditovaného subjektu

47. V rámci pátého žalobního důvodu EÚD K. Pinxtenovi vytýká, že údajně vytvořil situaci střetu zájmů, když nabídl jistou službu vedoucí auditovaného subjektu. Přesněji řečeno, je obviněn z toho, že nabídl pronájem soukromého bytu vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, přičemž tento subjekt spadal do rámce příslušnosti senátu III, v němž K. Pinxten vykonával funkci předsedajícího. To údajně ovlivnilo jeho nezávislost a nestrannost nebo přinejmenším mohlo takový dojem vyvolat.

48. Karel Pinxten tedy údajně vytvořil situaci střetu zájmů; a neplnil své povinnosti nezúčastněnosti, nezávislosti, nestrannosti, bezúhonnosti a příkladného jednání. Za těchto okolností toto jednání údajně představovalo porušení článků 285 a 286 SFEU a řady norem sekundárního práva¹⁰.

B. Karel Pinxten

49. Jak je uvedeno výše, K. Pinxten tvrdí, že všechny žalobní důvody jsou neopodstatněné a že skutkové okolnosti do značné míry nebyly prokázány. Kromě toho uvádí několik argumentů v souvislosti s procesními aspekty projednávané žaloby a jeho právem na obhajobu.

K vazbě žaloby v projednávané věci na trestní řízení probíhající v Lucembursku

50. Karel Pinxten úvodem tvrdí, že v projednávané věci se uplatní zásada, podle které musí disciplinární řízení vyčkat výsledku řízení trestního. Za těchto okolností uvádí, že by Soudní dvůr neměl vydat rozsudek před skončením trestního řízení.

⁹ – Článek 3 jednacího řádu Účetního dvora; články 5 a 6 prováděcích předpisů k jednacímu řádu Účetního dvora; články 1 a 4 a článek 7 kodexu chování členů EÚD; body 1.2, 2.2., 3.3. a 3.7. etických standardů.

¹⁰ – Článek 61 nařízení 2018/1046; článek 3 jednacího řádu Účetního dvora; článek 5 prováděcích předpisů k jednacímu řádu Účetního dvora; články 1, 2 a 7 kodexu chování členů EÚD; body 1.2, 2.2., 3.1., 3.3., 3.4. a 3.7. etických standardů EÚD, článek 25 etického kodexu INTOSAI.

Zásada účinné soudní ochrany

51. Zaprvé K. Pinxten tvrdí, že v kontextu žaloby podané na základě čl. 286 odst. 6 SFEU nemá ani právo na přístup k soudu (*droit au juge*) v rozporu s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie ani právo na dvojstupňové soudnictví v rozporu s článkem 2 protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsaného ve Štrasburku dne 22. listopadu 1984, (dále jen „EÚLP“).

52. Podle K. Pinxtena jedná Soudní dvůr na základě čl. 286 odst. 6 SFEU jako disciplinární orgán, nikoli jako „soud“. V důsledku této skutečnosti je K. Pinxten dle svých slov údajně zbaven veškeré soudní ochrany. Z toho tedy vyplývá, že postup uvedený v článku 286 SFEU nemůže sloužit jako základ žaloby podané EÚD.

K protiprávnosti aktů přijatých EÚD za účelem postoupení věci Soudnímu dvoru

53. Zadruhé se K. Pinxten dovolává dvou procesních argumentů v souvislosti s rozhodnutím přijatým EÚD za účelem postoupení věci Soudnímu dvoru.

54. Na jedné straně považuje počet členů EÚD, kteří hlasovali ve prospěch postoupení věci Soudnímu dvoru, za nedostatečný. Článek 4 odst. 4 jednacího řádu EÚD totiž údajně vyžaduje čtyřpětinovou většinu těchto členů – a sice 23 členů – ale ve prospěch tohoto rozhodnutí skutečně hlasovalo pouze 22 z nich.

55. Na druhé straně, zatímco článek 8 a čl. 49 odst. 3 prováděcích předpisů k jednacímu řádu EÚD vyžadují, aby byl výslech člena, proti němuž byla podána stížnost, veden bez přítomnosti tlumočníka nebo zástupce EÚD, výslech K. Pinxtena proběhl za přítomnosti generálního tajemníka a vedoucího právní služby tohoto orgánu.

K porušení požadavku přiměřené lhůty

56. Zatřetí se K. Pinxten domnívá, že EÚD porušil jeho právo na to, aby jeho věc byla rozhodnuta v přiměřené lhůtě, když zpochybnil legalitu žádostí, které K. Pinxten podával od roku 2006, přestože měl EÚD od okamžiku vzniku mandátu K. Pinxtena k dispozici všechny relevantní informace pro ověření, zda jsou tyto žádosti legitimní, a v každém případě si mohl v případě potřeby vyžádat vysvětlení.

57. Na základě finančních pravidel o souhrnném rozpočtu Unie vznáší K. Pinxten námitku promlčení, pokud jde o podávání žalob ze strany EÚD týkajících se prokázaných skutkových okolností, které jsou starší tří let, resp. nejvýše pěti let ode dne 5. října 2018, tj. ode dne předběžné zprávy EÚD.

Protiprávní vyšetřování OLAF a jeho zpráva

58. Pokud jde o vyšetřování OLAF, dovolává se K. Pinxten tří nesrovnalostí, které mají údajně dopad na dotčenou zprávu, z níž vychází žaloba EÚD.

59. Zaprvé K. Pinxten v podstatě tvrdí, že OLAF protiprávně rozšířil rozsah svého vyšetřování na základě analýzy údajů zjištěných při inspekci provedené v jeho kanceláři. Zadruhé OLAF porušil jeho právo na soukromí tím, že si odnesl soukromé spisy, z nichž některé obsahovaly komunikaci s jeho právní zástupkyní. Zatřetí OLAF údajně porušil jeho právo na obhajobu, a to čtyřmi způsoby. Zaprvé shrnutí skutkového stavu bylo příliš stručné, tabulky připojené k tomuto shrnutí skutkového stavu byly nesrozumitelné a nebyly předloženy všechny podpůrné dokumenty. Zadruhé K. Pinxten údajně nebyl vyslechnut ke všem skutkovým okolnostem a jiným relevantním skutečnostem, které k vytvoření uvedené zprávy vedly. Zatřetí jeho argumentace nebyla projednána, ale pouze opsána na konci zprávy. Začtvrté jeho bývalá asistentka neobdržela kopii přepisu své výpovědi.

VII. Analýza

60. Žaloba podaná EÚD nastoluje několik procesních a hmotněprávních otázek. Domnívám se však, že odpověď na několik z nich závisí na vlastní povaze tohoto řízení, jakož i na rozsahu poslání EÚD a funkcích jeho členů. Navrhuji tak rozdělení této analýzy na čtyři části. Nejprve se pokusím určit povahu žaloby zakotvené v čl. 286 odst. 6 SFEU a funkce členů EÚD ve světle úlohy, kterou tento orgán plní. Následně se budu věnovat procesním otázkám. Nakonec posoudím meritum projednávané věci a případné sankce, které by měly být uplatněny.

A. Úloha EÚD

1. K povaze řízení dle čl. 286 odst. 6 SFEU

61. Podle čl. 286 odst. 5 SFEU platí, že mimo případy pravidelných obměn a smrti končí výkon funkce člena EÚD odstoupením nebo odvoláním Soudním dvorem podle čl. 286 odst. 6 SFEU.

62. Článek 286 odst. 6 SFEU stanoví, že člen EÚD může být odvolán ze své funkce nebo zbaven nároku na důchod nebo jej nahrazující požitky jen v případě, že Soudní dvůr na žádost EÚD shledá, že přestal splňovat podmínky nezbytné k výkonu jeho funkce nebo neplní povinnosti vyplývající z jeho funkce. Smlouva stanoví v čl. 245 druhém pododstavci SFEU podobné pravidlo i pro členy Komise. Pokud jde o řízení zakotvené v tomto ustanovení, Soudní dvůr judikoval, že se jedná o „autonomní řízení“, které nelze srovnávat s disciplinárním řízením týkajícím se úředníka nebo zaměstnance Unie¹¹. Konkrétně pak v jediné srovnatelné věci, Komise v. Cresson¹², měl generální advokát L. A. Geelhoed, za to, že „[p]rotože existuje přímá souvislost mezi chováním komisaře a veřejnou pověstí a fungováním orgánu, v němž zastává funkci, postup podle [čl. 245 druhého pododstavce SFEU] má *ústavní povahu*“¹³. Jsem téhož názoru, neboť je jasné, že tato ustanovení přispívají k zajištění demokratické povahy Evropské unie jakožto právního řádu založeného, jak zdůrazňuje článek 2 SEU, na hodnotách právního státu.

63. Na jedné straně je úloha EÚD, kterému bylo přiznáno postavení orgánu na základě Maastrichtské smlouvy, prvotně velmi obecně vyjádřena v článku 285 SFEU. Toto ustanovení stanoví, že úkolem EÚD je provádět kontrolu účetnictví Unie. Článek 287 SFEU, který uvádí další podrobnosti týkající se této úlohy a vysvětluje, jakým způsobem je EÚD povinen tuto úlohu

¹¹ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 118).

¹² – Rozsudek ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455).

¹³ – Stanovisko generálního advokáta L. A. Geelhoeda ve věci Komise v. Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, bod 93 v původním (anglickém) znění, ale bod 94 v ostatních jazykových zněních]. Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

vykonávat, v odstavci 1 zejména stanoví, že EÚD přezkoumává účetnictví všech příjmů a výdajů všech institucí nebo jiných subjektů zřízených Unii a předkládá Evropskému parlamentu a Radě prohlášení o věrohodnosti účetnictví a o legalitě a správnosti uskutečněných operací, které může být doplněno zvláštními hodnoceními ke každé hlavní oblasti činnosti Unie.

64. Posláním EÚD je tedy přispívat ke zdokonalování finančního řízení EU, podporovat zodpovědnost a transparentnost a vystupovat jako nezávislý ochránce finančních zájmů občanů Unie¹⁴. Jinými slovy, jak vyjádřil předseda Soudního dvora při složení přísahy prvními členy EÚD v říjnu 1977, EÚD je „finančním svědomím“ Evropské unie¹⁵.

65. Na druhou stranu je nutno rovněž připomenout, že Smlouvy zavedly systém rozdělení pravomocí mezi jednotlivé unijní orgány, který každému orgánu svěřuje vlastní poslání v rámci institucionální struktury Unie a při plnění úkolů, které byly na Unii přeneseny¹⁶. V tomto ohledu bylo zřízení EÚD prezentováno jako záruka vyváženosti a nestrannosti v institucionální architektuře¹⁷.

66. Potřeba externího auditu veřejných financí je navíc široce sdílená a považovaná za jeden z pilířů demokracie¹⁸. Je zcela namístě, aby byli unijní občané a daňoví poplatníci ujisti o tom, jakým způsobem jsou veřejné příjmy rozdělovány a vynakládány. Coby nikoli majoritní orgán ochrany hraje EÚD v demokratické správě významnou roli, přestože, stejně jako je tomu v případě unijních soudů, není tento druh orgánu přímo podřízen politickému dohledu ani hlasu voličů¹⁹. Klíč k legitimitě EÚD tedy spočívá v jeho nezávislosti a významu jeho role při podpoře řádné správy a důvěry veřejnosti ve způsob, jakým jsou daně a jiné příjmy Unie řádně a šetrně vynakládány²⁰.

67. Nicméně jak Montesquieu teoreticky předpokládal již v roce 1748, je zřejmé, že všichni úředníci mají sklony ke zneužívání svých pravomocí a budou tak činit, dokud jim nebudou stanoveny určité meze. Proto platí, že „aby se zabránilo zneužití moci, musí být uspořádání věcí takové, aby jedna moc brzdila druhou“²¹. Zásady oddělení mocí tak byly postupně zušlechťovány, aby všechny orgány – volené, ale stejně tak nevolené – podléhaly kontrole a dohledu. V současnosti je přijímána základní teze, že v demokracii musí mít každá moc svou protiváhu, aby ji kontrolovala a snažila se ji mírnit²².

¹⁴ – Viz <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/MissionAndRole.aspx>.

¹⁵ – Viz Court of Auditors (1995), *Auditing the Finances of the European Union*, Lucemburk, brožura Účetního dvora, zejm. s. 7 a 13.

¹⁶ – V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 15. listopadu 2011, Komise v. Německo (C-539/09, EU:C:2011:733, bod 56), a ze dne 28. července 2016, Rada v. Komise (C-660/13, EU:C:2016:616, bod 31).

¹⁷ – V tomto smyslu viz Vardabasso, V., „La cendrillon de l'histoire: la cour des comptes européenne et la démocratisation des institutions européennes“, *Journal of European Integration History*, sv. 17(2), 2011, 285–302, zejména s. 286.

¹⁸ – V tomto smyslu viz Vardabasso, V., *op. cit.*, zejm. s. 300.

¹⁹ – V tomto smyslu viz Laffan, B., „Auditing and accountability in the European Union“, *Journal of European Public Policy*, sv. 10, Taylor and Francis, 2003, s. 762–777, zejm. s. 762.

²⁰ – V tomto smyslu viz Laffan, B., *op. cit.*, zejm. s. 762 a 763.

²¹ – Montesquieu, *The Spirit of Law*, kniha XI, kapitola 4 (překlad Stewart P., Société Montesquieu, Unité Mixte de Recherche 5037, CNRS, 2018, dostupný na internetové adrese <http://montesquieu.ens-lyon.fr/spip.php?article2728>). V původním francouzském znění: „Pour qu'on ne puisse abuser du pouvoir, il faut que, par la disposition des choses, le pouvoir arrête le pouvoir“ (*De l'Esprit des lois*, Garnier Frères, Paříž, 1961, s. 162–163).

²² – V tomto smyslu viz Hourquebie, F., „De la séparation des pouvoirs aux contre-pouvoirs: l'esprit de la théorie de Montesquieu“, ve Vrabie, G. (ed.), *L'évolution des concepts de la doctrine classique de droit constitutionnel*, Institutul European, 2008, Iasi, Rumunsko, s. 59–67, zejm. s. 60.

68. Postup popsany v čl. 286 odst. 6 SFEU tak přispívá k zajištění demokratické povahy Evropské unie jakožto právního řádu založeného, jak zdůrazňuje článek 2 SEU, na hodnotách právního státu. V zásadě upravuje odvolání (impeachment) člena (nebo, jako v projednávané věci, bývalého člena) významného unijního orgánu v řízení u Soudního dvora, pokud již chování této osoby nadále nesplňuje kritéria příslušných demokratických norem. Podobná ustanovení existují ve vztahu k úředníkům ústavních orgánů i ve vnitrostátních ústavách a základních zákonech mnoha členských států²³. Jako takový má tedy tento postup ústavní povahu.

69. Konečně skutečnost, že řízení uvedené v čl. 286 odst. 6 SFEU je jediným řízením, v němž statut Soudního dvora vyžaduje, aby byla věc rozhodnuta plénem Soudního dvora – spolu s čl. 228 odst. 2 SFEU ve věcech týkajících se Evropského veřejného ochránce práv a spolu s články 245 a 247 SFEU ve věcech týkajících se členů Komise – osvědčuje v případě potřeby význam a výjimečnou povahu tohoto řízení²⁴. Tento požadavek sám o sobě postačuje k názornému objasnění teze, že toto řízení nemá disciplinární povahu, neboť charakteristickým rysem „disciplinární justice“ je právě to, že tato justice obecně představuje určitou formu soukromé smluvní sankce, nikoli veřejnou justici vykonávanou soudními úředníky²⁵. Naproti tomu v rámci disciplinárního řízení není orgán, který tuto sankci ukládá, soudem ve smyslu článku 47 Listiny, ale spíše správním orgánem²⁶.

2. Funkce členů EÚD

70. Jak Soudní dvůr uvedl v rozsudku ve věci Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455), ačkoli se k tomu, aby se uplatnila ustanovení obdobná článku 245 SFEU, vyžaduje existence nesplnění povinnosti jistého stupně závažnosti, „členové Komise musejí vždy dbát na to, aby jednali bezúhonným způsobem“²⁷. Tento požadavek se vztahuje i na členy EÚD.

71. Jak ostatně vysvětlil generální advokát L. A. Geelhoed v uvedené věci, „[p]ro správné fungování orgánů [Unie] je zásadně důležité, aby osoby zastávající významné funkce byly považovány nejen za kompetentní z odborného hlediska, ale také za osoby bezúhonného chování. Osobní vlastnosti těchto osob mají přímý dopad na důvěru veřejnosti v orgány [Unie], jejich věrohodnost, a tedy také účinnost“²⁸.

72. A právě ve světle tohoto cíle musí být vykládány články 285 a 286 SFEU, které specifikují některé z povinností obsažených ve slavnostním závazku, který přebírají členové EÚD při zahájení výkonu své funkce.

73. První z těchto povinností je povinnost úplné nezávislosti a jednání v obecném zájmu Unie. Členové EÚD nesmí vyžadovat ani přijímat pokyny od žádné vlády ani jiného subjektu. Kromě toho jsou povinni zdržet se jakéhokoli jednání neslučitelného jejich funkce, a to jak během výkonu

²³ – Viz například článek 61 německého Základního zákona [který upravuje odvolání (impeachment) prezidenta Spolkové republiky Německo v řízení u německého Ústavního soudu „z důvodu úmyslného porušení Základního zákona nebo jakéhokoli jiného spolkového zákona“] a čl. 12.3.1 irské ústavy (odvolání prezidenta Irska z důvodu trvalé nezpůsobilosti, „která bude prokázána způsobem uspokojivým pro Nejvyšší soud zasedající v senátu o pěti soudcích“).

²⁴ – Viz čl. 16 odst. 4 statutu Soudního dvora.

²⁵ – V tomto smyslu viz De Bernardinis, C., „Vers un modèle européen de régime disciplinaire des fonctionnaires“, in Potvin-Solis, L. (ed.), *Vers un modèle européen de la fonction publique*, Bruylant, Brusel, 2011, s. 349-372, zejm. s. 352.

²⁶ – V tomto smyslu viz Pilorge-Vrancken, J., *Le droit de la fonction publique de l'Union européenne*, Bruylant, Brussels, 2017, s. 364.

²⁷ – Rozsudek ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 72).

²⁸ – Stanovisko generálního advokáta L. A. Geelhoeda ve věci Komise v. Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, bod 67 v původním (anglickém) znění, ale bod 68 v ostatních jazykových zněních].

funkce, tak poté. Musí tedy respektovat povinnosti vyplývající z jejich postavení. Jak upřesňuje čl. 286 odst. 4 SFEU, patří sem „zejména povinnost čestného a zdrženlivého jednání při přijímání některých funkcí nebo některých výhod po uplynutí funkčního období“²⁹.

74. Je nutno podotknout, že tyto povinnosti jsou formulovány stejným způsobem jako povinnosti, které byly předmětem výkladu Soudního dvora ve vztahu k povinnostem členů Komise ve věci Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455). Za těchto okolností, vzhledem k tomu, že čl. 286 odst. 4 SFEU neobsahuje ani žádné omezení pojmu „povinnosti vyplývající z [funkce člena EÚD]“, musí být tento pojem vykládán tak široce, jak byl vykládán ve vztahu k členům Komise³⁰.

75. Je tedy důležité, aby členové EÚD „[s] přihlednutím k vysoké odpovědnosti, která je [jim] svěřena, [...] dodržovali nejpřísnější normy chování. Je tedy namístě chápat uvedený pojem tak, že kromě povinnosti čestného a zdrženlivého jednání výslovně uvedené v [čl. 286 odst. 4 SFEU] zahrnuje veškeré povinnosti, které vyplývají z postavení člena [EÚD]. Členům [EÚD] se tedy ukládá, aby u nich obecný zájem [Unie] vždy převážil *nejenom nad vnitrostátními zájmy, ale rovněž nad osobními zájmy*“³¹.

76. To konkrétně znamená, že členové EÚD musí dodržovat povinnosti nezávislosti, bezúhonnosti a zdrženlivosti stanovené v člancích 285 a 286 SFEU, ale také splňovat nejvyšší normy nestrannosti³² a nezúčastněnosti. Pro členy EÚD, kteří jsou, jak již bylo uvedeno, „finančním svědomím“ Unie, to nutně znamená plnou odpovědnost co do způsobu, jakým vynakládají veřejné prostředky, a v důsledku toho určitou transparentnost co do způsobu, jakým tak činí.

B. Dodržování procesních pravidel a různých práv, kterých se dovolává K. Pinxten

1. K vazbě projednávané žaloby na trestní řízení probíhající v Lucembursku

77. Karel Pinxten úvodem tvrdí, že se podle jeho názoru v projednávané věci uplatní zásada, podle níž musí disciplinární řízení vyčkat výsledku řízení trestního.

78. Já mám však za to, že se zde K. Pinxten dopouští nesprávné kvalifikace povahy řízení dle čl. 286 odst. 6 SFEU, které má, jak jsem již uvedl výše, ústavní povahu. Přípuštění teze, že by Soudní dvůr neměl vydat svůj rozsudek před skončením trestního řízení, by ohrozilo specifický cíl sledovaný čl. 286 odst. 6 SFEU, který představuje klíčový prvek dělby moci stanovený Smlouvou. Jak uvedl generální advokát L. A. Geelhoed ve věci Cresson, vnitrostátní trestní řízení a čl. 286 odst. 6 SFEU slouží různým účelům ve vnitrostátním právním řádu, resp. v právním řádu Unie: „[z]atímco první z nich je zaměřeno na vymáhání dodržování pravidel, která se považují za zásadně důležitá pro strukturu společnosti na vnitrostátní úrovni, druhý má zajistit řádné fungování orgánů [Unie] za účelem dosažení cílů Smlouvy“³³, přičemž já bych dodal, že i za účelem respektování demokratického fungování Unie.

²⁹ – Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

³⁰ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 70).

³¹ – Rozsudek ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, body 70 a 71). Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

³² – V tomto smyslu viz Vogiatzis, N., „The independence of the European Court of Auditors“, *Common Market Law Review*, sv. 56, 2019, 667–772, zejména s. 669.

³³ – Stanovisko generálního advokáta L. A. Geelhoeda ve věci Komise v. Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, bod 97 v původním (anglickém) znění, ale bod 98 v ostatních jazykových zněních].

79. Kromě toho chování, které je příčinou vedení těchto dvou řízení, může být sice totožné, ale pravidla a povinnosti, v jejichž světle musí být prokázána věcná správnost skutkových zjištění, aby mohla být dotčená osoba odsouzena, totožné nejsou. Soudní dvůr tak není vázán právní kvalifikací skutků skutečněnou v rámci trestního řízení a přísluší mu přezkoumat s využitím plného rozsahu svého prostoru pro uvážení, zda skutečnosti vytýkané v rámci řízení na základě čl. 286 odst. 6 SFEU představují nesplnění povinností vyplývajících z postavení člena EÚD³⁴. Proto bez ohledu na výsledek vnitrostátního trestního řízení je výsledek řízení podle čl. 286 odst. 6 SFEU nezávislý na rozsudcích vydaných v jiných řízeních³⁵. Platí i opak, tedy že výsledek tohoto řízení nemá žádný vliv na případné trestní řízení probíhající v Lucembursku.

80. S ohledem na výše uvedené úvahy se tedy domnívám, že není nutné vyčkávat výsledku vnitrostátního trestního řízení, které v současnosti probíhá před vnitrostátními soudy v Lucembursku.

2. Zásada účinné soudní ochrany

81. Karel Pinxten tvrdí, že v kontextu žaloby podané na základě čl. 286 odst. 6 SFEU nemůže využít práva na přístup k soudu ani práva přístupu ke dvojstupňovému soudnictví v rozporu s článkem 47 Listiny a článkem 2 Protokolu č. 7 k EÚLP.

82. V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že i za předpokladu, že by posledně zmíněné ustanovení bylo použitelné v případě řízení na základě článku 245 SFEU, „stačí připomenout, že podle čl. 2 odst. 2 uvedeného protokolu jsou z tohoto práva přípustné výjimky, zejména jestliže byla příslušná osoba souzena v prvním stupni nejvyšším soudem“³⁶. S ohledem na podobnosti mezi oběma těmito řízeními musí totéž platit i pro řízení dle čl. 286 odst. 6 SFEU.

83. Karel Pinxten ve své žalobní odpovědi tvrdí, že Soudní dvůr jedná dle čl. 286 odst. 6 SFEU jako disciplinární orgán, nikoli jako „soud“. K. Pinxten se tedy domnívá, že je zbaven jakékoli účinné formy soudní ochrany. Z toho by vyplývalo, že by řízení zmiňované v tomto ustanovení nemohlo sloužit jako základ žaloby podané EÚD.

84. Tato argumentace představuje v podstatě zpochybnění platnosti ustanovení Smlouvy, přičemž však zkoumání platnosti primárního práva do pravomoci Soudního dvora nespadá³⁷. V každém případě, jak jsem již uvedl, dotčené řízení nemá povahu disciplinárního řízení, je svou povahou spíše řízením ústavním.

85. Dále je potřeba uvést, že celé řízení vedené před Soudním dvorem na základě čl. 286 odst. 6 SFEU je v souladu s pravidly použitelnými na přímé žaloby zakotvenými v jednacím řádu Soudního dvora. Je rovněž markantní, že při řízení na základě tohoto ustanovení zasedá Soudní dvůr dle článku 16 statutu Soudního dvora v plénu. Za těchto okolností má osoba, proti níž se toto řízení vede, prospěch z jednání vedeného plénem nezávislých soudců, kteří jsou sami

³⁴ – V tomto smyslu, ve vztahu k řízení podle článku 245 SFEU, viz rozsudek ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 121).

³⁵ – I když to bude zproštění viny. Tato situace byla výslovně analyzována Soudním dvorem v rozsudku Nikolaou v. Účetní dvůr (C-220/13 P). Viz zejména stanovisko generálního advokáta Y. Bota (EU:C:2014:176, body 71 a 73) a rozsudek ze dne 10. července 2014 (C-220/13 P, EU:C:2014:2057, bod 40).

³⁶ – Rozsudek ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 112).

³⁷ – V tomto smyslu, ve vztahu k článku 267 SFEU, viz rozsudek ze dne 27. listopadu 2012, Pringle (C-370/12, EU:C:2012:756, bod 33).

součástí unijního orgánu pověřeného výkladem a prováděním Smluv. Je zřejmé, že v této souvislosti jedná Soudní dvůr, jak vyjádřil generální advokát L. A. Geelhoed ve věci Komise v. Cresson, jako „nestranná soudní moc [Unie]“³⁸.

3. K protiprávnosti aktů přijatých EÚD za účelem postoupení věci Soudnímu dvoru

86. Karel Pinxten vznáší dva procesní argumenty týkající se rozhodnutí přijatého EÚD za účelem postoupení věci Soudnímu dvoru.

87. Zaprvé uvádí, že počet členů EÚD, kteří hlasovali ve prospěch postoupení věci Soudnímu dvoru, byl z hlediska čl. 4 odst. 4 jednacího řádu EÚD nedostatečný. Zadruhé tvrdí, že jeho výsledek se konal za přítomnosti generálního tajemníka a vedoucího právní služby tohoto orgánu, v rozporu s požadavky čl. 49 odst. 3 prováděcích předpisů k jednacímu řádu EÚD³⁹. Navrhují věnovat se nyní postupně oběma těmito argumentům.

a) K čl. 4 odst. 4 jednacího řádu EÚD

88. Článek 25 odst. 3 jednacího řádu EÚD stanoví, že rozhodnutí EÚD jsou přijímána většinou hlasů členů přítomných na zasedání EÚD. Odchylně od tohoto pravidla čl. 4 odst. 4 jednacího řádu EÚD stanoví, že rozhodnutí EÚD o postoupení věci Soudnímu dvoru na základě čl. 286 odst. 6 SFEU se přijímá „tajným hlasováním na základě čtyřpětinové většiny hlasů všech [členů EÚD]“.

89. Ke dni relevantního hlasování měl EÚD 28 členů. Z těchto 28 členů se dva členové vyloučili: jeden člen z důvodu svého přátelského vztahu s K. Pinxtenem a druhá členka z toho důvodu, že byla co do členství v EÚD nástupcem K. Pinxtena za Belgie. Čtyři další členové EÚD nebyli přítomni a byli pro účely tohoto hlasování omluveni.

90. V tomto ohledu je poučné srovnat znění výjimky zakotvené v čl. 4 odst. 4 jednacího řádu EÚD se zásadou uvedenou v čl. 25 odst. 3 téhož jednacího řádu. Článek 4 odst. 4 jednacího řádu EÚD stanoví, že požadovaná většina jsou čtyři pětiny členů, zatímco čl. 25 odst. 3 hovoří o většině členů přítomných na rozhodné schůzi. Vzhledem k protichůdnému znění těchto dvou ustanovení je tedy zřejmé, že ona čtyřpětinová většina musí být počítána ze všech členů EÚD, nikoli pouze z členů skutečně přítomných v okamžiku hlasování.

91. S ohledem na skutečnost, že EÚD měl ke dni sporného rozhodnutí 28 členů s hlasovacím právem, bylo teoreticky požadovanou většinou 23 členů. Pokud však budou vynechány hlasy vyloučených členů, sníží se toto číslo na 26, takže požadovaná většina při hlasování činila 21 členů.

³⁸ – Stanovisko generálního advokáta L. A. Geelhoeda ve věci Komise v. Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, bod 93 v původním (anglickém) znění, ale bod 94 v ostatních jazykových zněních].

³⁹ – Připomínám, že zde zmiňovaná ustanovení jsou ustanovení použitelná v době, kdy byla přijata napadená rozhodnutí, a sice ustanovení jednacího řádu EÚD přijatého dne 11. března 2010 a ustanovení rozhodnutí EÚD č. 38/2016, kterým se stanoví prováděcí předpisy k jednacímu řádu EÚD.

92. Je pravda, že jednací řád EÚD neobsahuje žádné ustanovení upravující specifickou otázku vyloučení. Jak ovšem podotkl generální advokát N. Wahl ve vztahu k Soudnímu dvoru, důvodem, proč se této zásady nelze dovolávat, není skutečnost, že jednací řád neobsahuje žádné zvláštní pravidlo ohledně vyloučení jeho členů⁴⁰. Vyloučení totiž není ničím menším než součástí požadavku nestrannosti, který musí splňovat každý „soud“ ve smyslu článku 47 Listiny⁴¹.

93. Tato podmínka nestrannosti však pro unijní orgány přirozeně platí i z důvodu práva na řádnou správu, jak je zakotveno v článku 41 Listiny⁴². Z toho vyplývá, že možnost vyloučení se tedy na rozhodnutí přijatá EÚD nutně vztahuje, zejména v rámci správních řízení zahájených proti osobám, která mohou vést k vydání rozhodnutí nepříznivě zasahujících do jejich právního postavení.

94. Za těchto okolností vzhledem k tomu, že cílem vyloučení je zabránit jakémukoli střetu zájmů, je rovněž zjevné, že osoba, která se vyloučila nebo byla vyloučena, nesmí do řízení žádným způsobem zasahovat. Svým způsobem osoba, které se vyloučí, přestává být ve vztahu k danému problému, přinejmenším dočasně, členem dotčeného orgánu. Účinek vyloučení tedy nelze považovat za rovnocenný zdržení se hlasování. Pokud by tomu bylo jinak, počítala by se vyloučená osoba jako přítomná pro účely určení usnášeníschopnosti. Takový přístup by však mohl mít vliv na přijaté rozhodnutí, a tak umožnit vyvolání dojmu podjatosti.

95. S ohledem na výše uvedené úvahy mám tedy za to, že oba členové EÚD, kteří se vyloučili, by neměli být počítáni pro účely čl. 4 odst. 4 jednacího řádu EÚD. Za těchto okolností tak lze patrně říci, že oné čtyřpětinové většiny požadované tímto ustanovením dosaženo bylo.

b) K článku 49 odst. 3 prováděcích předpisů k jednacímu řádu EÚD

96. Článek 8 prováděcích předpisů k jednacímu řádu EÚD stanoví, že zasedání konaná podle postupu uvedeného v článku 4 jednacího řádu EÚD jsou „zasedáními za zavřenými dveřmi“ ve smyslu čl. 49 odst. 3 prováděcích předpisů k jednacímu řádu EÚD. Konkrétně to znamená, že výslech člena, proti němuž byla podána stížnost, musí být proveden bez přítomnosti tlumočníka nebo zástupce EÚD.

97. Je však potřeba uvést, že čl. 39 odst. 1 prováděcích předpisů k jednacímu řádu EÚD stanoví, že generální tajemník je osobou odpovědnou za vypracování a archivaci zápisů ze zasedání EÚD. Článek 50 odst. 1 prováděcích předpisů k jednacímu řádu EÚD potvrzuje, že návrhy zápisů ze zasedání EÚD vypracovává generální tajemník, nebo jiná osoba, která byla zápisem pověřena. Zatímco však pátý odstavec téhož článku uvádí, že zápisy ze zasedání za zavřenými dveřmi se distribuují jen v omezeném rozsahu, nejsou uvedeny žádné podrobné informace o tom, kdo musí za těchto specifických okolností tyto zápisy vyhotovovat, přičemž článek 23 jednacího řádu EÚD požaduje, aby z každého zasedání EÚD zápis vyhotoven byl, a to bez výjimky.

98. Za těchto podmínek, jelikož je zjevné, že musí být pořízen přepis výslechu člena EÚD vyslechnutého v kontextu uplatnění článku 4 jednacího řádu EÚD, je nutno předpokládat, že článek 8, čl. 49 odst. 3 a ostatně ani článek 50 prováděcích předpisů k jednacímu řádu EÚD se

⁴⁰ – V tomto smyslu viz stanovisko generálního advokáta N. Wahla ve věci Evropská unie v. Kendrion (C-150/17 P, EU:C:2018:612, bod 29).

⁴¹ – V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. září 2006, Wilson (C-506/04, EU:C:2006:587, bod 53), a ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 123 a citovaná judikatura).

⁴² – V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. července 2013, Ziegler v. Komise (C-439/11 P, EU:C:2013:513, body 154 a 155), a ze dne 14. června 2016, Marchiani v. Parlament (C-566/14 P, EU:C:2016:437, bod 70). V kontextu řízení zahájeného proti členskému státu, viz též rozsudek ze dne 20. prosince 2017, Španělsko v. Rada (C-521/15, EU:C:2017:982, body 88, 90 a 91).

neodchylují od pravidla zakotveného v článku 39 těchto prováděcích předpisů. Za těchto okolností tak musí být čl. 49 odst. 3 prováděcích předpisů k jednacímu řádu EÚD vykládán tak, že se nevztahuje na generálního tajemníka nebo osobu, která byla pověřena zápisem na základě čl. 50 odst. 1 prováděcích předpisů k jednacímu řádu EÚD.

99. V tomto ohledu lze uvést, že rozhodnutí EÚD ze dne 12. února 2015⁴³ stanovilo, že vedoucí právní služby byl na základě čl. 50 odst. 1 prováděcích předpisů k jednacímu řádu EÚD pověřen úkolem poskytnout součinnost generálnímu tajemníkovi v souvislosti s následnými zasedáními, přičemž se výslovně odkazuje na pořízení zápisu. Z toho vyplývá, že z těchto důvodů byla tedy jeho přítomnost při výslechu K. Pinxtena, spolu s přítomností generálního tajemníka, v souladu s použitelnými pravidly EÚD.

100. V každém případě bych si dovolil zběžně doplnit, že přítomnost vedoucího právní služby je v zásadě zárukou dodržování pravidel ve prospěch dotčeného člena. V tomto kontextu musí být tedy čl. 49 odst. 3 prováděcích předpisů k jednacímu řádu EÚD vykládán tak, že se netýká ani vedoucího právní služby.

4. Porušení požadavku přiměřené lhůty

101. Zatřetí se K. Pinxten domnívá, že EÚD porušil jeho právo na to, aby jeho věc byla rozhodnuta v přiměřené lhůtě, když zpochybnil legalitu žádostí, které K. Pinxten podával od roku 2006, přestože měl EÚD od okamžiku vzniku mandátu K. Pinxtena k dispozici všechny relevantní informace pro ověření, zda jsou tyto žádosti legitimní, a v každém případě si mohl v případě potřeby vyžádat vysvětlení.

102. Na základě finančních pravidel o souhrnném rozpočtu Unie K. Pinxten vznáší námitku promlčení, pokud jde o podávání žalob ze strany EÚD týkajících se prokázaných skutkových okolností, které jsou starší tří let, resp. nejvýše pěti let ode dne 5. října 2018, tj. ode dne předběžné právy EÚD.

103. Zaprvé je nutno připomenout, že podle ustálené judikatury, „pokud ustanovení unijního práva nestanoví délku řízení, musí být ‚přiměřenost‘ lhůty, v níž orgán přijal dotčený akt, posouzena v závislosti na všech okolnostech vlastních každé věci, a zejména na významu sporu pro dotčenou osobu, složitosti věci, [jednotlivých procesních etapách, které unijní orgán provedl,] jakož i jednání dotčených účastníků řízení“⁴⁴. Z tohoto požadavku individuálního posouzení tak vyplývá, že přiměřenost lhůty nemůže být stanovena odkazem na konkrétní maximální délku určenou abstraktním způsobem, nýbrž musí být v každém případě posouzena v závislosti na okolnostech věci⁴⁵.

104. Za těchto okolností je pětiletá lhůta, které se dovolává K. Pinxten, dle výslovného konstatování Soudního dvora použitelná pouze na zvláštní okolnosti unijního vymáhání pohledávek, a konkrétně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení

⁴³ – DEC 16/15 FINAL (příloha B.26 spisu K. Pinxtena).

⁴⁴ – Rozsudek ze dne 28. února 2013, přezkumný rozsudek Arango Jaramillo a další v. EIB (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, bod 28). Viz též rozsudek ze dne 14. června 2016, Marchiani v. Parlament (C-566/14 P, EU:C:2016:437, bod 99).

⁴⁵ – V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 28. února 2013, přezkumný rozsudek Arango Jaramillo a další v. EIB (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, body 29 a 30), a ze dne 14. června 2016, Marchiani v. Parlament (C-566/14 P, EU:C:2016:437, bod 100).

nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002⁴⁶. Dále je potřeba připomenout, že Soudní dvůr sám upřesnil, že i za těchto zvláštních okolností představuje dotčená pětiletá lhůta pouze vyvratitelnou domněnku⁴⁷.

105. V projednávané věci je potřeba nejprve konstatovat, pokud jde o již proběhlé procesní etapy, že interní řízení vedoucí k podání projednávané žaloby bylo zahájeno dne 18. července 2016 a 1. září 2016, kdy byl K. Pinxten informován o několika obviněních, která byla proti němu vznesena v souvislosti s možnými závažnými nesrovnalostmi. Poté byl spis předán dne 14. října 2016 OLAF, který zahájil své vyšetřování dne 15. listopadu 2016. Následně EÚD obdržel závěrečnou zprávu OLAF dne 2. července 2018. Dne 12. července 2018 se EÚD rozhodl pověřit svého předsedu vypracováním předběžné zprávy v souladu s čl. 4 odst. 1 a 2 jednacího řádu EÚD ve vztahu k informacím uvedeným OLAF v jeho závěrečné zprávě. Tato předběžná zpráva byla zaslána členům EÚD a K. Pinxtenovi společně se závěrečnou zprávou OLAF dne 5. října 2018. Dne 19. listopadu 2018 předložil K. Pinxten písemné připomínky a dne 26. listopadu 2018 byl proveden jeho výslech. Na základě těchto skutečností se EÚD o tři dny později rozhodl postoupit věc Soudnímu dvoru na základě čl. 286 odst. 6 SFEU. Doba, která je předmětem sporu v projednávané věci, tedy od okamžiku, kdy poprvé vyšla najevo obvinění týkající se K. Pinxtena, do okamžiku učinění rozhodnutí postoupit věc Soudnímu dvoru, byla v každém případě jen o něco málo delší než dva roky.

106. Ve světle množství procesních úkonů uskutečněných v průběhu této doby – první interní opatření týkající se K. Pinxtena po vznesení dotčených obvinění, předložení věci OLAF a následné vyšetřování vedené tímto orgánem, vyhotovení shrnutí skutkových okolností a závěrečné zprávy OLAF a předběžné zprávy EÚD, k čemuž je nutno připočítat čas poskytnutý K. Pinxtenovi na přípravu obhajoby (písemné připomínky adresované OLAF a EÚD a výslechy vedené OLAF a EÚD) – nelze podle mého názoru tvrdit, že způsob, jakým EÚD dotčenou věc vyřizoval, a doba trvání těchto procesních úkonů představovaly porušení zásady přiměřené lhůty.

107. Zadruhé, pokud jde o skutkové okolnosti věci, je pravda, že některé z nich se datují až do roku 2006, tedy roku zahájení prvního funkčního období K. Pinxtena u EÚD. Lze však poznamenat, že velká část výtek se týká událostí, které nastaly až po říjnu 2013⁴⁸, tedy z doby přijaté samotným K. Pinxtenem, resp. událostí, které se, pokud k nim došlo dříve, opakovaly i po tomto údajném „stěžejním datu“⁴⁹. Navíc požadavek přiměřené lhůty, tak jak je nyní výslovně stanoven v člancích 41 a 47 Listiny, nelze stavět na roveň formě promlčení v trestních věcech definované Evropským soudem pro lidská práva (dále jen „ESLP“) jako zákonné právo pachatele nebyt stíhán nebo souzen po uplynutí určité doby od spáchání trestného činu⁵⁰. Požadavek přiměřené lhůty znamená právo každého na to, aby bylo o jeho záležitostech „rozhodováno v přiměřené lhůtě“ – tj. jak výslovněji uvádí článek 47 Listiny, právo každého, aby jeho věc byla projednána v přiměřené lhůtě. Jinými slovy, v disciplinárních nebo trestních věcech je

⁴⁶ – Úř. věst. 2012, L 298, s. 1.

⁴⁷ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. června 2016, Marchiani v. Parlament (C-566/14 P, EU:C:2016:437, body 104 a 105).

⁴⁸ – Jako například dva ze tří honů v Chambord (Francie) (první žalobní důvod), pobyt na Kubě (první žalobní důvod), založení soukromé společnosti a působení K. Pinxtena ve funkci jednatele této společnosti (čtvrtý žalobní důvod) a nabízení soukromého bytu k pronájmu vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (pátý žalobní důvod).

⁴⁹ – Jako například protiprávní a neoprávněné užívání tankovacích karet, které mu byly dány k dispozici, (druhý žalobní důvod) nebo účast ve správní radě politické strany (první a čtvrtý žalobní důvod).

⁵⁰ – V tomto smyslu viz rozsudek ESLP ze dne 22. června 2000, Coëme a další v. Belgie, CE:ECHR:2000:0622JUD003249296, bod 146.

požadavkem přiměřené lhůty doba, ve které musí být zahájeno hlavní líčení s pachatelem protiprávního jednání, a to nikoli ode dne spáchání skutků, ale ode dne, kdy je dotčená osoba „obviněna“⁵¹.

108. V každém případě, pokud by měl být požadavek přiměřené lhůty v kontextu zvláštního řízení podle článku 286 SFEU chápán tak, že zahrnuje i pravidlo promlčení, bylo by nutno zohlednit závažnost protiprávních jednání, o kterých má být rozhodováno podle čl. 286 odst. 6 SFEU. Je totiž považováno za nesporné, že v právních rádech členských států, které zakotvují promlčecí lhůtu v trestních věcech, je délka lhůty přímo úměrná závažnosti protiprávního jednání⁵². V tomto kontextu se doba deseti let mezi prvními vytykávanými skutky a prvním úkonem, který ve vztahu k nim daný orgán učinil – nebo i dvanácti let v projednávané věci, pokud se přihlédne k předběžné zprávě předsedy EÚD, jak uváděl K. Pinxten – nejeví jako nepřiměřená.

5. Protiprávní vyšetřování OLAF a jeho zpráva

109. Pokud jde o vyšetřování OLAF, dovolává se K. Pinxten tří nesrovnalostí, které dle jeho názoru zpráva OLAF určená EÚD vykazuje.

a) Rozšíření vyšetřování

110. Zaprvé K. Pinxten v podstatě tvrdí, že OLAF protiprávně rozšířil rozsah svého vyšetřování na základě analýzy údajů nalezených při inspekci provedené v jeho kanceláři.

111. Je pravda, že první dopis OLAF, kterým byl K. Pinxten vyrozuměn o tom, že OLAF proti němu zahájil vyšetřování, poukazoval pouze na „případné nesrovnalosti týkající se [jeho] jako člena [EÚD] při používání majetku EÚD [K. Pinxtenem] a [týkající se] služebních cest, které absolvoval nebo schválil v rozporu s platnou právní úpravou, s dopadem na finanční zájmy Evropské unie“⁵³. Až během druhé fáze (tedy v dopise, který zaslal OLAF dne 15. prosince 2017 právní zástupkyni K. Pinxtena) ji OLAF vyrozuměl, že generální ředitel OLAF po předběžné analýze údajů získaných v rámci uvedené inspekce rozhodl o rozšíření vyšetřování na případné střety zájmů a jiná porušení článků 285 a 286 SFEU i ustanovení kodexu chování členů EÚD⁵⁴.

112. Podle K. Pinxtena nemůže být účelem ani důsledkem inspekce odhalování případných protiprávních jednání, která nemohla být známa před touto inspekcí, jelikož předmět a rozsah inspekce jsou vymezeny v pověření uděleném vyšetřovatelům⁵⁵.

113. Já se však domnívám, že tento výklad způsobu, jakým může být vyšetřování OLAF vedeno, je příliš restriktivní.

⁵¹ – V tomto smyslu viz Franchimont, M., Jacobs a A., Masset, A., *Manuel de procédure pénale*, Larcier, Coll. de la Faculté de droit de l'Université de Liège, 2012, Brusel, s. 123. Podle Evropského soudu pro lidská práva „trestní obvinění“ existuje od okamžiku úředního oznámení příslušného orgánu o podezření ze spáchání trestného činu určité osobě nebo od okamžiku, kdy byla situace této osoby podstatně ovlivněna úkony přijatými těmito orgány na základě tohoto podezření“ (ESLP, 5. října 2017, Kalēja v. Lotyšsko, CE:ECHR:2017:1005JUD002205908, bod 36).

⁵² – Pokud jde o belgické právo, v tomto smyslu viz Beernaert, M.-A., Bosly, H. D. a Vandermeersch, D., *Droit de la procédure pénale*, La Chartre, Bruggy, 2014, s. 189.

⁵³ – Dopis OLAF K. Pinxtenovi ze dne 22. září 2017 (spis EÚD, příloha A.32, s. 252).

⁵⁴ – Dopis OLAF právní zástupkyni Levi ze dne 15. prosince 2017 (spis EÚD, příloha A.34, s. 255).

⁵⁵ – Bod 108 žalobní odpovědi K. Pinxtena.

114. Nejprve je třeba připomenout, že příslušnost OLAF, jak je výslovně uvedeno v bodě 6 odůvodnění nařízení č. 883/2013, „se týká vedle ochrany finančních zájmů všech činností spojených s ochranou zájmů Unie před nedovoleným jednáním, které by mohlo vést ke správnému nebo trestnímu řízení“. Dále, aby mohl OLAF tento úkol splnit, stanoví čl. 4 odst. 2 uvedeného nařízení, že OLAF „má [...] právo na okamžitý a neohlášený přístup k jakýmkoli relevantním informacím, včetně informací v databázích, drženým orgány, institucemi nebo jinými subjekty a právo na okamžitý a neohlášený přístup do jejich prostor [...] Úřad může pořizovat kopie a získávat výtahy z každého dokumentu a z obsahu každého nosiče informací, které jsou v držení orgánů, institucí a jiných subjektů, a v případě potřeby si ponechat tyto dokumenty nebo informace, hrozí-li nebezpečí jejich zmizení“. Konečně je rovněž potřeba mít na paměti, že členové orgánů Unie mají zvláštní povinnost spolupráce s OLAF na základě čl. 7 odst. 3 druhého pododstavce nařízení č. 883/2013, podle kterého orgány „zajistí, aby jejich [...] členové [...] poskytovali zaměstnancům [OLAF] nezbytnou pomoc, jež jim umožní efektivně plnit jejich úkoly“. Tato povinnost se vztahuje i na členy EÚD na základě čl. 3 druhého pododstavce rozhodnutí EÚD č. 99-2004, kterým se stanoví pravidla spolupráce členů EÚD ve vnitřních vyšetřováních v oblasti boje proti podvodům, korupci a jakékoli jiné protiprávní činnosti poškozující finanční zájmy Společenství, podle kterého „[č]lenové Účetního dvora při vyšetřování [OLAF] plně spolupracují s [OLAF]“⁵⁶.

115. S ohledem na rozsah poslání OLAF, pravomoci, které mu byly svěřeny za účelem plnění tohoto posláním, a zvláštní povinnost spolupráce uloženou členům EÚD mám za to, že *důsledkem* inspekce provedené OLAF může být odhalení případných protiprávních jednání, která nespádala do původního rámce vyšetřování. Zákaz takového postupu by vedl k tomu, že by OLAF musel v naprostém rozporu s úlohou OLAF, jeho pravomocemi a povinnostmi spolupráce, kterou mají členové EÚD, přehlížet případné závažné nesrovnalosti, přestože je účinnost vyšetřování OLAF záležitostí veřejného zájmu a odvíjí se od obecnějšího veřejného zájmu na ochraně finančních zájmů Unie⁵⁷.

116. Jakýkoli jiný závěr by ohrozil *nezávislost* OLAF, neboť by omezil pravomoc generálního ředitele OLAF zahajovat vyšetřování, včetně případného rozšiřování rozsahu vyšetřování. Jak totiž rozhodl Tribunál ve vztahu k možnosti rozšířit rozsah vnitřního vyšetřování OLAF na oblast vnějšího vyšetřování, „bylo by tomu tak za situace, kdy by v případě dostatečně závažného podezření týkajícího se skutkových okolností, které vyšlo najevo v průběhu vnitřního vyšetřování [...] nebylo generálnímu řediteli OLAF umožněno [...] rozšířit rozsah vnitřního vyšetřování“⁵⁸.

117. Z výše uvedených úvah tedy vyplývá, že jelikož OLAF prováděl inspekci v souladu s použitelnou právní úpravou, informoval K. Pinxtena o rozšíření vyšetřování a poskytl mu možnost být vyslechnut ke všem skutkovým okolnostem, které byly nakonec součástí obvinění⁵⁹, lze nesrovnalosti zjištěné v důsledku tohoto rozšíření vyšetřování OLAF zohlednit i v rámci tohoto řízení.

⁵⁶ – Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

⁵⁷ – V tomto smyslu viz Inghelram, J. F. H., *Legal and Institutional Aspects of the European Anti-Fraud Office (OLAF)*, Europa Law Publishing, Amsterdam, 2011, zejm. s. 137.

⁵⁸ – Rozsudek ze dne 6. června 2019, Dalli v. Komise (T-399/17, nezveřejněný, EU:T:2019:384, bod 86).

⁵⁹ – Dopis OLAF právní zástupkyni Levi ze dne 15. prosince 2017 (spis EÚD, příloha A.34, s. 255).

b) Právo K. Pinxtena na soukromí

118. Zadruhé K. Pinxten vytýká OLAF, že porušil jeho právo na soukromí tím, že si vzal jeho soukromé spisy a okopíroval případnou komunikaci týkající se jeho právní zástupkyně.

119. Podle článku 7 Listiny má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace. Toto právo však není absolutní. Podle čl. 52 odst. 1 Listiny může toto právo podléhat omezením, za podmínky, že tato omezení jsou skutečně stanovena zákonem, odpovídají cílům obecného zájmu sledovaným Uníí a nejsou vzhledem ke sledovanému cíli nepřiměřeným zásahem⁶⁰.

120. V tomto ohledu lze uvést, že právo OLAF kopírovat relevantní dokumenty je stanoveno právními předpisy, a sice čl. 4 odst. 2 písm. a) nařízení č. 883/2013. Toto právo je nezbytné k ochraně finančního zájmu Unie, který nepochybně představuje „cíl obecného zájmu uznávaný Uníí“ ve smyslu čl. 52 odst. 1 Listiny⁶¹. Jak již totiž Soudní dvůr zdůraznil ve vztahu k členským státům, povinnost bojovat proti protiprávním jednáním ohrožujícím finanční zájmy Unie odstrašujícími a účinnými opatřeními patří mezi povinnosti uložené zejména primárním unijním právem, a sice čl. 325 odst. 1 SFEU⁶².

121. Skutečnost, že určité dokumenty byly osobou, proti níž je vyšetřování vedeno, označeny jako „soukromé“, je v tomto kontextu irelevantní. Zaprvé lze uvést, že článek 13.5 obecných zásad vyšetřovacích postupů určených zaměstnancům úřadu OLAF výslovně uvádí, že „[b]ěhem inspekce prostor mohou členové oddělení pro vyšetřování nahlédnout do veškerých údajů dotčeného orgánu, instituce a jiných subjektů EU, včetně kopií elektronických údajů, *kopii soukromých dokumentů* (i lékařských záznamů), pokud by mohly být relevantní z hlediska vyšetřování“⁶³. Tento výklad pravomocí OLAF považuji za výklad, který je v souladu s nařízením č. 883/2013, neboť toto nařízení opravňuje OLAF k pořízení kopie jakéhokoli dokumentu nebo obsahu jakéhokoli nosiče informací, které jsou v držení orgánů, institucí a jiných subjektů EU, pokud se týkají relevantních informací“.

122. Rovněž je potřeba připustit, že v kontextu vyšetřování, jehož cílem bylo zjistit, zda se K. Pinxten dopustil zneužití své funkce, nelze jeho právo na soukromí týkající se materiálů vyhotovených v průběhu jeho zaměstnání – s výjimkou čistě soukromé a osobní korespondence a elektronické pošty – považovat za zvláště silné. Jakýkoli jiný závěr by byl neslučitelný s povinností unijních orgánů bojovat proti podvodům a jiným protiprávním jednáním ohrožujícím finanční zájmy Unie opatřeními, která mají odstrašující účinek.

123. Kromě toho jsou pravomoci OLAF koncipovány tak, aby zajišťovaly, aby byly využívány proporcionálně. Podle článku 13.4 obecných zásad vyšetřovacích postupů určených zaměstnancům úřadu OLAF lze v případě potřeby inspekci provádět za nepřítomnosti příslušného člena daného unijního orgánu. „V takových případech však musí být přítomen jiný zaměstnanec nebo člen ostrahy dotyčného orgánu [...] EU.“

⁶⁰ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. dubna 2019, OZ v. EIB (C-558/17 P, EU:C:2019:289, bod 65).

⁶¹ – V tomto smyslu viz Inghelram, J. F. H., *Legal and Institutional Aspects of the European Anti-Fraud Office (OLAF)*, Europa Law Publishing, Amsterdam, 2011, zejm. s. 91.

⁶² – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. září 2015, Taricco a další (C-105/14, EU:C:2015:555, bod 50).

⁶³ – Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

124. V projednávané věci je nesporné, že dotčená inspekce byla provedena za přítomnosti inspektora pro bezpečnost EÚD, inspektora pro bezpečnost informací a inspektora ochrany údajů EÚD (DPO). Pokud jde o soukromou komunikaci K. Pinxtena, ve „Zprávě o digitální forenzní operaci ze dne 22. listopadu 2017“⁶⁴ je výslovně uvedeno, že „vyšetřovatelé OLAF předběžně prohlédli všechny tyto údaje a v souladu s požadavky na ochranu údajů požadovanými [DPO]. Soukromé e-maily a e-maily, které zjevně nesouvisely s předmětem vyšetřování, byly ze všech exportovaných složek došlé pošty vymazány [...] Předběžná prohlídka a výmaz byly provedeny [DPO] [...] [DPO] rovněž poskytl předběžně prohlédnuté elektronické dokumenty, vybrané a okopírované z disků U\ a S\“.

125. Pokud jde konkrétně o otázku korespondence, která byla údajně vedena s právní zástupkyní K. Pinxtena, je zřejmé, že důvěrnost komunikace mezi advokáty a jejich klienty musí být na úrovni práva Unie chráněna, pokud je tato komunikace vedena za účelem a v zájmu práva na obhajobu klienta a jedná se o komunikaci s nezávislými advokáty⁶⁵. V projednávané věci však stačí konstatovat, jak uvedl EÚD, že K. Pinxten nepředložil žádný důkaz na podporu tvrzení, že OLAF vycházel z dokumentu, na který se vztahuje zásada důvěrnosti komunikace mezi advokátem a jeho klientem. Žádný takový dokument K. Pinxten neoznačil ani v závěrečné zprávě OLAF či jejích přílohách. Naopak z přílohy 6 ke „Zprávě o digitální forenzní operaci ze dne 22. listopadu 2017“ lze usuzovat, že „pokud jde o filtrování e-mailů [...] byly všechny položky v aplikaci outlook starší roku 2010 vymazány“. Z tohoto dokumentu rovněž vyplývá, že i jiné materiály, jako byly například odkazy na právní zástupkyni K. Pinxtena a korespondence s ní, byly dodatečně vymazány⁶⁶.

126. Za těchto okolností je tudíž nutno dospět k závěru, že OLAF v rámci svého vyšetřování neporušil právo na soukromí K. Pinxtena.

c) Právo na obhajobu K. Pinxtena

127. Zatřetí K. Pinxten tvrdí, že OLAF porušil jeho právo na obhajobu. Zaprvé předložené shrnutí skutkového stavu bylo příliš stručné, tabulky přiložené k tomuto shrnutí skutkového stavu byly nesrozumitelné a nebyly poskytnuty všechny podpůrné dokumenty. Zadruhé K. Pinxten údajně nebyl vyslechnut ke všem skutkovým okolnostem a ohledně výsledků svědků, které k vypracování dotčené zprávy vedly. Zatřetí jeho argumentace nebyla projednána, ale pouze opsána na konci zprávy. Začtvrté jeho bývalá asistentka neobdržela kopii přepisu své výpovědi.

128. Je zřejmé, jak stanoví článek 41 Listiny, že právo na řádnou správu zahrnuje jednak právo každého být vyslechnut před přijetím jemu určeného individuálního opatření, které by se jej mohlo nepříznivě dotknout, a jednak právo každého na přístup ke spisu, který se jej týká.

129. Jak Soudní dvůr připomněl ve svém rozsudku ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455), „[j]e třeba připomenout, že respektování práv obhajoby v každém řízení zahájeném vůči osobě, které může vést k aktu nepříznivě zasahujícímu do jejího právního postavení, je základní právní zásadou [Unie] a musí být zajištěno i při neexistenci jakéhokoliv předpisu týkajícího se dotčeného řízení. Z ustálené judikatury vyplývá, že respektování práv obhajoby vyžaduje, aby osobě, proti níž Komise zahájila správní řízení, bylo během tohoto řízení umožněno užitečně vyjádřit její stanovisko k realitě a relevanci tvrzených skutečností a okolností,

⁶⁴ – Spis K. Pinxtena, příloha B 25.

⁶⁵ – V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 18. května 1982, AM & S Europe v. Komise (155/79, EU:C:1982:157, body 21 a 27), a ze dne 14. září 2010, Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals v. Komise (C-550/07 P, EU:C:2010:512, bod 70).

⁶⁶ – Spis K. Pinxtena, příloha B 25.

jakož i k dokumentům, z nichž [orgán, instituce nebo jiný subjekt] vycházel[y] na podporu svého tvrzení, pokud jde o existenci porušení práva [Unie]⁶⁷. V souvislosti s vyšetřováním OLAF lze dodat, že čl. 9 odst. 4 nařízení č. 883/2013 rovněž stanoví, že „jakmile je vyšetřování skončeno a před tím, než jsou vypracovány závěry, které se dotčené osoby jmenovitě týkají, musí být této osobě poskytnuta příležitost se ke skutečnostem, které se jí týkají, vyjádřit“.

130. V projednávané věci je potřeba nejprve posoudit, zda byl K. Pinxten včas informován o skutečnostech, které jsou mu vytýkány, a zda měl možnost být vyslechnut⁶⁸.

131. Podle mého názoru nelze přijmout argument K. Pinxtena, že nebylo respektováno jeho právo na obhajobu. Ze spisu totiž vyplývá, že K. Pinxten byl dopisem ze dne 7. prosince 2017 vyzván k účasti na pohovoru dne 22. prosince 2017, který se měl týkat možných nesrovnalostí, o nichž byl informován dne 22. září 2017⁶⁹. Je rovněž zjevné, že K. Pinxten byl informován o rozšíření rozsahu vyšetřování a pohovoru dopisem zasláným jeho advokátce dne 15. prosince 2017⁷⁰. Je pravda, že advokátka K. Pinxtena na tento dopis odpověděla tak, že uvedla, že její klient bude OLAF v rámci pohovoru, který se má konat dne 22. prosince 2017, k dispozici ohledně skutečností uvedených v oznámení pouze jako dotčená osoba⁷¹. Ze zápisu o pohovoru s K. Pinxtenem nicméně vyplývá, že velká část skutečností zjištěných na základě vyšetřování OLAF a obsažených v jeho závěrečné zprávě byla během tohoto pohovoru svobodně a bez nátlaku projednána nebo přinejmenším zmíněna⁷². Navíc otázky, které nebyly během tohoto pohovoru přímo předmětem jednání, byly zahrnuty do shrnutí skutečností zasláného později [jako například pobyt ve středisku Crans Montana nebo účast ve správní radě politické strany nebo (údajně) nepravdivá prohlášení o pojistné události]. V tomto ohledu je nutno říci, že ačkoli K. Pinxten tvrdí, že zasláné shrnutí skutkového stavu bylo příliš stručné a tabulky přiložené k tomuto shrnutí jsou nesrozumitelné, je zřejmé, že toto shrnutí je dostatečně úplné jak co do předestření použitelných pravidel, tak co do uvedení vytýkaných nesrovnalostí. K. Pinxten může jen stěží zpochybňovat jasnost a úplnost shrnutí skutkového stavu, když vyhotovil připomínky o nejméně 36 stranách – přičemž k tomuto účelu mu byla poskytnuta dodatečná lhůta deseti pracovních dnů vzhledem k rozsahu posuzované věci – zahrnující všechny skutečnosti tvrzené v uvedeném shrnutí skutkového stavu⁷³.

132. Dále je rovněž nutno podotknout, že závěrečná zpráva OLAF obsahuje pouze doporučení generálního ředitele. Podle čl. 11 odst. 4 nařízení č. 883/2013 musí přijímající orgán přijmout taková opatření především disciplinární nebo právní povahy, která jsou vzhledem k výsledkům vnitřního vyšetřování nezbytná. To však nic nemění na tom, že rozhodnutím, které může nepříznivě zasáhnout do právního postavení dotčené osoby, je případné rozhodnutí orgánu, jemuž je závěrečná zpráva OLAF určena.

133. Ve světle těchto skutečností se tedy domnívám, že při posuzování otázky, zda bylo respektováno právo na obhajobu, nemůže být opomíjena skutečnost, že K. Pinxten obdržel – poté, co již byl poprvé vyslechnut OLAF a bylo mu umožněno se vyjádřit ke shrnutí skutkového stavu – kopii závěrečné zprávy OLAF a jejích příloh s ohledem na správní řízení vedené u EÚD, které předchází žalobě podané proti K. Pinxtenovi na základě čl. 286 odst. 6 SFEU.

⁶⁷ – Bod 104.

⁶⁸ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 105).

⁶⁹ – Spis EÚD, příloha A.37.72.

⁷⁰ – Spis EÚD příloha A.34.

⁷¹ – Spis K. Pinxtena, příloha B.20, s. 136.

⁷² – Spis EÚD, příloha A.37.73.

⁷³ – Spis EÚD, přílohy B.37.41 a B.37.88.

134. V tomto ohledu je potřeba uvést, že K. Pinxten měl nejen možnost předložit písemné připomínky ke konečné zprávě OLAF, jakož i k předběžné zprávě vypracované předsedou EÚD – což také ve skutečnosti učinil –⁷⁴ ale měl rovněž příležitost být vyslechnut ke skutečnostem v těchto dokumentech obsaženým⁷⁵.

135. Za těchto okolností jsem nucen konstatovat, že pokud jde o průběh dotčeného správního řízení, nevyšlo najevo nic, co mohlo zasáhnout do práva K. Pinxtena na obhajobu.

6. Závěr ohledně procesních pravidel a nejrůznějších práv, jichž se dovolává K. Pinxten

136. Ze shora uvedeného vyplývá, že všechny námitky uvedené v žalobní odpovědi K. Pinxtena, které se týkají procesních záležitostí a respektování nejrůznějších práv, zejména práva na obhajobu, je nutno odmítnout.

137. Pro úplnost dodávám, že ačkoli se EÚD pro účely prokázání opodstatněnosti svých tvrzení do značné míry opírá o závěrečnou zprávu OLAF, stále platí, že jeho žádost je srozumitelná nezávisle na této zprávě a jejích přílohách. Navíc podaná žaloba rovněž dokládá, že EÚD provedl své vlastní posouzení skutkového stavu, když se v určitých ohledech od závěrů OLAF distancoval.

C. Otázka, zda došlo k porušení povinností uvedených v článku 286 SFEU

1. Podmínky použití čl. 286 odst. 6 SFEU

138. Než přistoupím k posouzení toho, zda se K. Pinxten dopustil porušení svých povinností člena EÚD, může být užitečné připomenout tři zjištění, která již v tomto stanovisku byla učiněna.

139. Zaprvé ze znění článku 286 SFEU lze vyvodit, že členové EÚD mají povinnost zajistit, aby měl obecný zájem Unie vždy přednost nejen před zájmy vnitrostátními, ale i před zájmy osobními⁷⁶. Zadruhé členové EÚD musí dodržovat nejen povinnosti nezávislosti, bezúhonnosti a zdrženlivosti, jak jsou stanoveny v člancích 285 a 286 SFEU, ale také splňovat nejvyšší normy nestrannosti a neúčastněnosti. To nutně znamená plnou odpovědnost co do způsobu, jakým vynakládají veřejné prostředky⁷⁷. Zatřetí Smlouva neupravuje druh ani četnost protiprávních jednání, která mohou vést k uplatnění čl. 286 odst. 6 SFEU. Jedinou podmínkou je, že dotyčný člen EÚD přestal splňovat podmínky nezbytné k výkonu jeho funkce nebo neplní povinnosti vyplývající z jeho funkce.

140. Vzhledem k tomu, že ustanovení Smlouvy týkající se členů Komise jsou podobná ustanovením týkajícími se členů EÚD, je zřejmé, že i členové EÚD jsou povinni chovat se bezúhonným způsobem. Aby však mohla být žaloba na základě čl. 286 odst. 6 SFEU odůvodněná, musí nesplnění povinností dosáhnout jistého stupně závažnosti⁷⁸. Tento požadavek závažnosti lze snadno vysvětlit přísností případné sankce, která může být danému úředníkovi (respektive jako v projednávané věci bývalému úředníkovi) uložena Soudním dvorem, pokud budou obvinění z protiprávního jednání prokázána. Na druhou stranu, z obecného znění čl. 286 odst. 6 SFEU ve

⁷⁴ – Spis EÚD, příloha A.40.

⁷⁵ – Spis EÚD, příloha A.41.

⁷⁶ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, body 70 a 71).

⁷⁷ – Viz body 70 až 76 tohoto stanoviska.

⁷⁸ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 72).

spojení s úlohou tohoto ustanovení v institucionálním uspořádání Unie lze vyvodit, že dotčené nesplnění může vyplývat z jediného, ale závažného skutku, stejně jako z několika individuálně méně závažných skutků, jejichž opakování odráží zjevné pohrdání platnými pravidly.

141. Z těchto úvah vyplývá, že v kontextu čl. 286 odst. 6 SFEU platí, že k tomu, aby byla žaloba na základě čl. 286 odst. 6 SFEU prohlášena za opodstatněnou, postačuje – ale je nicméně nezbytné – aby bylo prokázáno porušení jistého stupně závažnosti. Toto závažné porušení musí plynout buď z jediného závažného skutku, nebo z opakování týchž méně závažných skutků, které by samy o sobě za dostatečně závažné považovány nebyly. Na druhou stranu závažnost skutku nebo jeho opakování, či dokonce souběh několika skutků může mít vliv na rozsah odnětí nároku na důchod nebo jej nahrazující požitky⁷⁹.

2. Posouzení žalobních důvodů ve věci K. Pinxtena

142. Na podporu své žaloby se EÚD dovolává pěti žalobních důvodů, které se týkají přinejmenším 332 skutkových okolností jen ve vztahu k prvnímu žalobnímu důvodu. Jak jsem však právě vysvětlil, ne všechna pochybení uváděná na podporu těchto žalobních důvodů jsou k prokázání porušení povinnosti dle čl. 286 odst. 6 SFEU podstatná. Svou analýzu tedy ve vztahu ke každému žalobnímu důvodu omezím na ty skutkové okolnosti, které podle mého názoru nejpravděpodobněji nasvědčují nespornému neplnění povinností plynoucích z funkce člena EÚD, aniž by tím byla dotčena existence ostatních skutečností.

a) K prvnímu žalobnímu důvodu: zneužití zdrojů EÚD k financování činností, které nesouvisí a nejsou slučitelné s funkcí člena EÚD

143. V souladu s článkem 7 nařízení č. 2290/77 člen EÚD, který „musí v rámci výkonu své funkce cestovat mimo [sídlo EÚD], má nárok na náhradu cestovních výdajů [a] náhradu hotelových výdajů [a] denní příspěvek“. Ze samotného znění tohoto ustanovení vyplývá, že aby dotčený člen EÚD tyto náhrady a příspěvky získal, musí činnost, která je příčinou vzniku výdajů, souviset s výkonem funkce člena EÚD.

144. V tomto ohledu, po přezkoumání v zásadě nerozporovaných důkazů, patrně nelze dospět k jinému závěru, než že se K. Pinxten dopustil zneužití systému tím, že určité činnosti prezentoval neodpovídajícím způsobem, aby získal prospěch z náhrad přiznaných nařízením č. 2290/77. S politováním musím konstatovat, že takové jednání dostatečně prokazuje okolnosti související s jeho pobyty ve středisku Crans Montana (Švýcarsko) a na Kubě, jakož i jeho účast na jistých loveckých akcích v oblasti Chambord (Francie) a Ciergnon (Belgie).

1) Pobyt ve středisku Crans Montana

145. Ve sdělení ze dne 11. července 2013 zasláném předsedovi EÚD K. Pinxten uvedl, že „jako předsedající senátu III Účetního dvora byl [K. Pinxten] ze strany Crans Montana Forum pozván, aby se zúčastnil letního zasedání Crans Montana Forum ve dnech 22. až 25. srpna 2013“⁸⁰. Podle tohoto sdělení „se klíčoví zástupci vlád, diplomacie, mezinárodních organizací, politických stran a parlamentů celého světa sejdou ve středisku Crans Montana, aby projednali aktuální otázky

⁷⁹ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 73).

⁸⁰ – Spis EÚD, příloha A.37.27, s. 3859.

mezinárodní politiky“. Za těchto okolností, vzhledem k tomu, že „[byl K. Pinxten] pozván jako člen EÚD, by chtěl požádat Účetní dvůr o proplacení ubytování a finančního příspěvku (ve výši 3 570,00 eur)“.

146. Přestože byla tato služební cesta schválena a požadovaná částka ze strany EÚD proplacena, ze spisu vyplývá, že tři informace, které K. Pinxten ve svém sdělení uvedl – skutečnost, že byl pozván, účel dané akce a náklady – nebyly zcela pravdivé.

147. Zaprvé K. Pinxten podle všeho nebyl na tuto akci pozván ani jako předsedající senátu III EÚD, a dokonce ani jako člen tohoto orgánu. Právě naopak, zatímco jeho asistentka zaslala dne 29. května 2013 na adresu „info@cmf.ch“ e-mail, v němž bylo uvedeno, že by K. Pinxten měl zájem o účast na dané akci, obdržel K. Pinxten téhož dne odpověď v tom smyslu, že „letní zasedání Crans Montana Forum je soukromou akcí, na níž se v tomto exkluzivním horském středisku sejde velmi omezený počet osob (40 osob)“. Teprve po zásahu a na doporučení bývalého belgického ministra obdržel K. Pinxten přibližně o dva týdny později druhý e-mail od organizátorů, v němž bylo uvedeno, že bude na této akci vítán, avšak nebylo nijak odkázáno na jeho funkci nebo titul⁸¹.

148. Zadruhé první e-mail kanceláře jednatele Crans Montana ze dne 29. května 2013 uváděl, že tzv. „zvláštní letní zasedání“ nemá žádný konkrétní program. To potvrzuje i přihláška k účasti na tuto výroční akci a později oznámený program. V tomto dokumentu bylo uvedeno, že „letní zasedání je omezeno na nejvýše pouze 60 přátel Fora, [kteří] přijedou a budou se společně těšit exkluzivní možnosti relaxace a přátelství v tomto výjimečném středisku“⁸². Z úplného programu tohoto pobytu bylo rovněž zjištěno, že tento pobyt nezahrnoval žádná pracovní zasedání, dokonce ani formální diskuse. Všechna dopoledne a odpoledne byla vyplněna procházkami, exkurzemi a nakupováním. V programu bylo zcela odzbrojujícím způsobem uvedeno, že „je to víkend na horách! Není potřeba žádné elegantní ani speciální oblečení“. Lidé jsou vyzýváni, aby „si představili, že jsou na dovolené, a přijeli, jak se jim bude chtít“⁸³.

149. Zatřetí, přestože K. Pinxten požádal o proplacení ubytování a finančního příspěvku ve výši 3 570,00 eur, z registračního formuláře a faktury vyplývá, že finanční příspěvek požadovaný Forem činil pouze 2 950,00 eur za K. Pinxtena⁸⁴. Rozdíl – 620 eur – odpovídal dodatečným nákladům na dvě další noci, které K. Pinxten a jeho manželka využili den před a den po akci, přičemž ale první činnost byla naplánována na 19:00 hodin dne 22. srpna 2013 a nic nebylo naplánováno na 25. srpna, na dobu po snídani v 9:30 hodin. I při zohlednění cesty z Lucemburku automobilem tak tyto dvě noci nebyly pro účast na této akci nezbytné⁸⁵.

150. Vzhledem k nenáročné povaze programu této akce je namísto pochybovat o tom, zda EÚD měla díky účasti K. Pinxtena z této akce vůbec nějaký prospěch. Spíše se zdá, že se zkrátka jednalo o příležitost k rekreaci a odpočinku v přepychovém hotelu na pěkném místě. Za těchto okolností měla být dotčená činnost ve skutečnosti považována za soukromou cestu.

⁸¹ – Tato zjištění vycházejí z e-mailu zasláního asistentkou K. Pinxtena dne 29. května 2013 (spis EÚD, příloha A.37.27, s. 3858) a z e-mailů zasláních kanceláří jednatele Crans Montana Forum dne 29. května 2013 a 12. června 2013 (spis EÚD, příloha A.37.27, s. 3857 a 3875).

⁸² – Spis EÚD, příloha A.37.27, s. 3881.

⁸³ – Spis EÚD příloha A.37.27, s. 3862 až 3865.

⁸⁴ – Spis EÚD, příloha A.37.27, s. 3860 (faktura) a 3861 (registrační formulář).

⁸⁵ – V závislosti na zvolené trase se vzdálenost mezi Lucemburkem (sídlo EÚD) a střediskem Crans Montana (Švýcarsko) pohybuje mezi 600 a 650 km, doba jízdy je tedy 6 až 6,5 hodiny.

151. Když vyjadřuji tento názor, nepřehlížím současně skutečnost, že před tím, než byla účast K. Pinxtena schválena, mohla být možná větší pozornost věnována obsahu programu a položeny i další dotazy týkající se skutečné povahy akce Fora. Přesto si ale nemyslím, že by bylo spravedlivé kritizovat v tomto ohledu EÚD. EÚD byl oprávněn očekávat od svých členů dodržování vysokých standardů, a zejména platí, že pokud se dotčený člen účastnil akce, která ve skutečnosti nebyla ničím jiným než příležitostí k odpočinku a relaxaci, měla být jako taková uhrazena z vlastních prostředků daného člena a neměla v konečném důsledku zatížit evropského daňového poplatníka.

2) *Pobyt na Kubě*

152. Od 30. března 2015 do 14. dubna 2015 pobývali K. Pinxten a jeho manželka na Kubě. K. Pinxten tuto cestu prezentoval vůči EÚD jako služební cestu a z tohoto titulu mu byly uhrazeny výdaje na služební cestu a zaplacený denní příspěvky v celkové výši 10 042,71 eura.

153. Ve sdělení předsedovi EÚD ze dne 24. března 2015 prezentoval K. Pinxten služební cestu na Kubu těmito slovy: „[m]ěla by umožnit lepší pochopení vztahů mezi Unií a Kubou, a to ve světle případné rychle se vyvíjející situace v uvedené zemi. To by mohlo vést k zařazení Kubu do jednoho z připravovaných pracovních programů senátu III, který je pověřen auditem vnějších činností EU. Služební cesta se zaměří na kontakty se zástupci občanské společnosti (nevládní organizace, akademičtí pracovníci, novináři [...]) a na návštěvy míst, kde jsou prováděny projekty EU a Rozvojového programu OSN. I přes veškeré přípravy na služební cestu provedené z Lucemburku a Bruselu bude muset být z důvodu ‚autoritářské‘ struktury státu většina kontaktů a návštěv zařízena až po příletu do Havany“⁸⁶.

154. Navzdory této prezentaci je ze spisu, který EÚD předložil Soudnímu dvoru, zřejmé, že tato cesta byla od samého počátku plánována jako cesta soukromá. Již v prvním e-mailu zaslaném asistentkou K. Pinxtena velvyslanci EU na Kubě bylo totiž vysvětleno, že K. Pinxten a jeho manželka plánují soukromou cestu na Kubu, neboť tuto zemi ještě neprozkoumali⁸⁷. Prostřednictvím tohoto e-mailu se K. Pinxten ptal na tipy ohledně hotelů, měst a ostrovů, které by mohli navštívit, a jakékoli další užitečné informace. Následující den byl zaslán druhý e-mail se seznamem měst, o kterých K. Pinxten přemýšlel a která nakonec odpovídala městům, jež K. Pinxten a jeho manželka skutečně navštívili⁸⁸.

155. Je pravda, že přibližně deset dnů před odletem vyjádřil K. Pinxten přání setkat se s novináři, zástupci nevládních organizací, zástupci osob, které jsou příjemci unijních peněžních prostředků nebo stranami smluv uzavřených v této oblasti, a též navštívit některé projekty⁸⁹. Tým K. Pinxtena tak určil Rozvojový program OSN (UNDP) jako nejvýznamnější smluvní stranu a zaslal UNDP e-mail s dotazem, zda by bylo možné navštívit projekty, které UNDP uskutečňuje, v době, kdy se pan Pinxten a jeho manželka budou nacházet v dotyčném regionu⁹⁰.

156. Odpovědi na tuto žádost však byly jednomyslné a jednoznačné. Velvyslanec EU na Kubě odpověděl, že „to může na Kubě způsobit řadu problémů [...] Na Kubě [je] obecně obtížné spojovat turistiku s úředními činnostmi“⁹¹. Rezidentní zástupce UNDP na Kubě potvrdil, že

⁸⁶ – Spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3553.

⁸⁷ – E-mail ze dne 28. ledna 2015 (spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3509).

⁸⁸ – E-mail ze dne 29. ledna 2015 (spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3516).

⁸⁹ – E-mail ze dne 18. března 2015 určený UNDP (spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3737) a e-mail ze dne 19. března 2015 určený delegaci EU na Kubě (spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3504).

⁹⁰ – E-mail ze dne 18. března 2015 (spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3737).

⁹¹ – E-mail ze dne 18. března 2015 (spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3736 a 3737).

„Rozvojový program OSN na Kubě s [tímto] vyjádřením plně souhlasí“⁹². Kromě toho i velvyslanec Belgie na Kubě napsal, že plně souhlasí s vyjádřením velvyslance EU, přičemž dodal, že „oficiální setkání [je] velmi nepravděpodobné [a že] totéž platí pro neformální setkání, [neboť] [k]ubáňští úředníci obecně nepřijímají pozvání na takovýto druh setkání [a] [t]oto jistě platí i pro setkání se zahraničními veřejnými činiteli, kteří ve své zemi nebo organizaci zastávají vysokou funkci“⁹³.

157. I když asistentka K. Pinxtena mu tyto první dva e-maily přeposlala dne 18. března 2015⁹⁴ – takže si musel být vědom skutečnosti, že kubánské orgány nenahlížíjí přívětivě na myšlenku spojování jakýchkoli pracovních záležitostí s cestou, která je primárně zamýšlena pro turistické účely – napsal K. Pinxten ve svém memorandu předsedovi EÚD ze dne 24. března 2015 výslovně, že „služební cesta se zaměří na kontakty se zástupci občanské společnosti (nevládní organizace, akademičtí pracovníci, novináři [...]) a na návštěvy míst, kde jsou prováděny projekty EU a Rozvojového programu OSN“. Dodal, že „bude muset být [...] většina kontaktů a návštěv zařízena až po příletu do Havany“.

158. Je jen stěží uvěřitelné, že by se K. Pinxten mohl domnívat, že taková setkání a návštěvy budou možné, když byl opakovaně upozorňován na to, že jakákoli návštěva na místě nebo setkání s místními orgány vyžaduje pracovní vízum, a přesto se rozhodl na Kubu odcestovat na základě turistického víza⁹⁵. V každém případě lze z programu K. Pinxtena vyčíst, že jedinými setkáními, která se na Kubě uskutečnila, bylo neformální setkání s velvyslancem EU dne 31. března 2015, tedy první den po příletu K. Pinxtena na Kubu, společně s neplánovaným několikahodinovým setkáním s jedním členem delegace EU na Kubě, které se uskutečnilo v den následující⁹⁶.

159. Dále již byli jen dne 2. dubna 2015 K. Pinxten a jeho manželka velvyslancem EU pozváni na neformální uvítací oběd v rezidenci velvyslance, za přítomnosti belgického velvyslance a jeho manželky, stálého zástupce UNDP a zástupce Unie kubánských spisovatelů a umělců. Neformální povaha tohoto oběda byla potvrzena i během vyšetřování OLAF, a to samotným velvyslancem EU⁹⁷ a členem delegace EU na Kubě, s nímž se K. Pinxten setkal den předtím⁹⁸. Člen delegace EU na Kubě poukázal na čistě neformální povahu tohoto oběda již v krátkém shrnutí návštěvy K. Pinxtena sepsaném *in tempore non suspecto*⁹⁹. Toto shrnutí rovněž dokládá, že setkání dne 1. dubna 2015 bylo „uvolněnou přátelskou výměnou názorů [...] spíše politického než technického zájmu a perspektivy“. Konečně lze rovněž podotknout, že se neuskutečnily žádné další návštěvy ani setkání, ať již oficiální či snad jen kvazi-oficiální povahy, přičemž zbytek cesty do uvedené země není předmětem sporu.

160. Za těchto okolností je naprosto zjevné, že dotčená cesta byla z převážné části cestou soukromou. V každém případě je zřejmé, že dvě setkání a jeden oběd uspořádané během tří dnů v Havaně neodůvodňovaly čtrnáctidenní cestování po celé zemi. Avšak namísto toho, aby uznal, že cílů předestřených v jeho sdělení pro EÚD ze dne 24. března 2015 nebylo dosaženo, K. Pinxten

⁹² – E-mail ze dne 20. března 2015 (spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3737).

⁹³ – E-mail ze dne 18. března 2015 (spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3765).

⁹⁴ – E-mail ze dne 20. března 2015 (spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3736).

⁹⁵ – E-mail vedoucího odboru spolupráce delegace EU na Kubě asistentce K. Pinxtena ze dne 18. března 2015 (spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3768) a e-mail velvyslance EU na Kubě ze dne 18. března 2015 (spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3764).

⁹⁶ – Spis EÚD, příloha B.37.26, s. 3500 a 3501 a s. 3522 až 3528.

⁹⁷ – Spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3751 (v nizozemštině).

⁹⁸ – Spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3752 až 3756.

⁹⁹ – Spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3761 (shrnutí ze dne 21. dubna 2015 ve španělštině) a s. 3758 a 3759 (shrnutí ze dne 5. a 6. května 2015 v angličtině).

ve své zprávě ze služební cesty tvrdil, že „se [mu] podařilo setkat se s řadou vysoce zajímavých a dobře informovaných lidí“¹⁰⁰. Nanejvýš by bylo lze říci, že dva ze tří dnů by snad bylo možno považovat za dobu strávenou výkonem úřední činnosti, jak potvrdil zástupce EÚD na jednání.

3) *Lovecké akce v Chambord (Francie) a Ciergnon (Belgie)*

161. Ze spisu EÚD a vyšetřování OLAF jasně plyne, že K. Pinxten se zjevně pravidelně věnuje lovu. Z přibližně 40 loveckých akcí zmíněných v závěrečné zprávě OLAF se některých z nich zúčastnil, jako kdyby byly součástí služební cesty, a z tohoto titulu obdržel náhradu služebních výdajů a denní příspěvky. To platí pro nejméně tři lovecké akce v Chambord (Francie) a dvě v Ciergnon (Belgie).

162. Pokud jde o lovecké akce v Chambord, které se uskutečnily ve dnech 25. ledna 2013, 13. února 2015 a 12. února 2016, K. Pinxten tyto služební cesty odůvodnil tím, že byl pozván jako člen EÚD, společně s dalšími nejvýznamnějšími evropskými a francouzskými osobnostmi, na, jak se sám vyjádřil, „Evropské dny“. Nicméně navzdory vyjádření, které v tomto smyslu poskytl generální ředitel Národní rezervace Chambord – na žádost K. Pinxtena v rámci vyšetřování OLAF –¹⁰¹ se jediná další zmínka o „evropském lovu“ – „une battue européenne“ – objevuje v e-mailu ředitele pro lov a lesnictví v Chambord, kterým je K. Pinxten zván na lov, jenž se má uskutečnit dne 13. února 2015. Tento e-mail ze dne 7. prosince 2014 byl označen slovy „k rukám“ *ministra* Pinxtena (nikoli K. Pinxtena jako člena EÚD)¹⁰².

163. Kromě toho byl K. Pinxten na tyto lovecké akce patrně pozván na základě osobní iniciativy a zásahu jeho osobního přítele¹⁰³. Především není v žádném z ostatních e-mailů zaslaných mezi stranami a týkajících se Chambord ani v žádné ze tří přijatých oficiálních pozvánek jediná zmínka o „Evropském dni“ ani o „evropském lovu“. Naopak pozvánky, resp. odpovědi na pozvánky, zmiňovaly pouze „regulační lov černé zvěře“¹⁰⁴ nebo „lov jelenů a divokých prasat“¹⁰⁵, či dokonce jen „regulační lov“¹⁰⁶.

164. Na druhou stranu, ačkoli je sice pravda, že služební cesty mohou zahrnovat i společenské činnosti nebo neformální schůzky, je nutno podotknout, že z programů loveckých akcí v Chambord, kterých se K. Pinxten účastnil v letech 2013, 2015 a 2016, vyplývá, že všechny uvedené dny byly vyplněny loveckými činnostmi, a to od rána až do pozdně odpoledních večerí¹⁰⁷. Za těchto okolností je obtížné najít jakoukoli souvislost mezi těmito akcemi a funkcí K. Pinxtena u EÚD.

¹⁰⁰ – Sdělení K. Pinxtena předsedovi EÚD ze dne 16. dubna 2015 (spis EÚD, příloha A.37.26, s. 3555 a 3556).

¹⁰¹ – E-mail generálního ředitele Národní rezervace Chambord ze dne 4. prosince 2018 (spis K. Pinxtena, příloha B.29).

¹⁰² – Spis EÚD, příloha A.37.9, s. 1635.

¹⁰³ – V e-mailu ze dne 1. února 2012 zaslaném K. Pinxtenem zaměstnanci Chambord odkazuje K. Pinxten jasně na osobní kontakt, na jehož základě generální ředitel Národní rezervace Chambord laskavě pozval K. Pinxtena „dans le cadre d'une battue de régulation“ (v rámci regulačního lovu) v sezóně 2011/2012. Pro případ, že by se nemohl zúčastnit z důvodu svého harmonogramu, K. Pinxten výslovně uvedl, že pokud by jej pan ředitel laskavě pozval na lov na území Národní rezervace Chambord někdy jindy, rád by jeho pozvání přijal (spis EÚD, příloha A.37.9, s. 1056 a 1686).

¹⁰⁴ – „Une battue de régulation de sangliers“. Viz pozvánka za rok 2013 (spis EÚD, příloha A.37.9, s. 1647); pozvánka a odpověď za rok 2015 (spis EÚD, příloha A.37.9, s. 1619).

¹⁰⁵ – E-mail týkající se lovu ze dne 12. února 2016 (spis EÚD, příloha A.37.9, s. 1595).

¹⁰⁶ – „Une battue de régulation“. Viz pozvánka za rok 2016 (spis EÚD, příloha A.37.9, s. 1603).

¹⁰⁷ – Spis EÚD, příloha A.37.9, s. 1647 (2013), s. 1621 (2015) a s. 1603 (2016).

165. Pokud lze vůbec něco říci o loveckých akcích v Ciergnon, tak snad jen to, že je ještě obtížnější připustit jakoukoli možnou souvislost s prací nebo povinnostmi K. Pinxtena u EÚD. Na rozdíl od toho, co bylo tvrzeno na jednání konaném dne 29. září 2020, byly totiž pozvánky na tyto akce zaslány vedoucím protokolu belgického Královského domu na soukromou adresu K. Pinxtena v Belgii. Tyto pozvánky neobsahovaly žádný odkaz na EÚD ani na žádný „Evropský den“¹⁰⁸. Mimoto podle tabulky připojené ke zprávě OLAF byly v souvislosti s těmito loveckými akcemi v letech 2014 a 2015 vyplaceny K. Pinxtenovi příspěvky nebo výdaje za hotel¹⁰⁹.

b) Ke druhému žalobnímu důvodu: zneužití a protiprávní využívání daňových výsad

166. Ve druhém žalobním důvodu EÚD tvrdí, že se K. Pinxten dopustil porušení článku 12 směrnice Rady 2008/118/ES ze dne 16. prosince 2008 o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS¹¹⁰, jakož i ustanovení lucemburského nařízení ze dne 7. února 2013 o úlevách a osvobozeních přiznaných diplomatickým misím. Konkrétně se K. Pinxten údajně dopustil zneužití a protiprávního využívání tankovacích karet, které mu byly dány k dispozici, když určitým osobám umožnil neoprávněně využívat osvobození od DPH a spotřebních daní přiznaného členům diplomatického sboru v Lucembursku.

167. Stejně jako ostatní členové EÚD měl K. Pinxten k dispozici dvě tankovací karty pro nejvýše dvě soukromá vozidla registrovaná v Lucembursku. Jednu používal pro svůj osobní automobil, který řídila jeho manželka, a druhou pro svůj druhý osobní automobil, který řídil jeho syn. Skutečnost, že používání tankovacích karet znamenalo požívání výhod nižších cen a osvobození od DPH, byla výslovně uvedena v e-mailu ze dne 18. března 2009, na který se K. Pinxten sám odvolával v rámci své obhajoby¹¹¹. Kromě toho bylo i ve sdělení určeném k rukám předsedy a členů EÚD a generálního tajemníka ze dne 3. listopadu 2010 jasně uvedeno, že dotčené karty mají tajný kód, částečně spojený s EÚD a částečně se samotným uživatelem, díky čemuž je možno ve vztahu ke každé transakci ztotožnit osobu, která ji uskutečnila. K tomu bylo ještě uvedeno, že „každá karta [je] určena konkrétně pro jedno vozidlo, a měla by tedy ve vozidle zůstat“¹¹².

168. Pro účely projednávané věci není nutné zdůrazňovat skutečnost, že jeden ze synů K. Pinxtena již nebyl na svých rodičích závislý (a tak již nebyl oprávněn jednu z tankovacích karet používat). Nehledě na to je zřejmé, že tankovací karty nebyly používány v souladu s výše připomenutými pravidly.

169. Uvedená dvě vozidla, s nimiž byly tyto dvě další tankovací karty spojeny, byla totiž poháněna dieslovým motorem. Přezkoumáním toho, jak byly karty používány, bylo zjištěno několik nesrovnalostí. Z faktur poskytovatele pohonných hmot však zjevně vyplývá, že jedna z tankovacích karet byla pravidelně používána k nákupu benzínu (nejméně jedenáctkrát v průběhu 17 měsíců)¹¹³. Zaprvé z těchto faktur rovněž vyplývá, že jedna z tankovacích karet byla použita k nákupu nafty, zatímco druhá tankovací karta byla téhož dne použita k nákupu benzínu,

¹⁰⁸ – Spis EÚD, příloha A.37.9, s. 1508 a 1509.

¹⁰⁹ – Spis EÚD, příloha A.37.9, s. 1886 a 1887.

¹¹⁰ – Úř. věst. 2009, L 9, s. 12.

¹¹¹ – E-mail „Service Gestion administrative“ ze dne 18. března 2009 (spis K. Pinxtena, příloha B.34).

¹¹² – Spis EÚD, příloha B.37.30, s. 4093.

¹¹³ – Pokud jde o kartu 0027 3 *** k vozidlu s registrační značkou CD-7572, viz spis EÚD, příloha 37.30, s. 4133, 4140, 4147, 4159, 4163, 4165, 4170, 4172, 4184 a 4188.

přičemž to mělo být dle předpokladu v zásadě pro potřeby jednoho a téhož vozidla¹¹⁴. V některých dnech byla tato karta dokonce použita na stejné čerpací stanici, jednou k nákupu benzínu a jednou k nákupu nafty, kdy doba mezi oběma natankováními byla 2 až 4 minuty¹¹⁵, což je zjevně nemožné. Za těchto okolností tak není vysvětlení v podobě náhradního vozidla věrohodné. Naopak tyto faktury dokládají zjevné zneužívání, k němuž při používání těchto dvou tankovacích karet docházelo, v rozporu s pravidly, které byly jasně uvedeny v několika dokumentech určených K. Pinxtenovi. V podstatě již samotné současné použití dvou různých paliv – z nichž jedno nelze do vozidla, se kterým byla karta spojena, natankovat – dokládá, že K. Pinxten poskytl tankovací karty neoprávněným třetím osobám a umožnil jim využívat s nimi související daňová zvýhodnění.

c) Ke třetímu žalobnímu důvodu: nepravdivá prohlášení o pojistné události

170. Ve třetím žalobním důvodu je K. Pinxten obviněn z toho, že učinil nepravdivá prohlášení o nárocích v souvislosti se dvěma nehodami, jejichž účastníkem bylo služební vozidlo, které mu bylo dáno k dispozici, přičemž K. Pinxtenovi byly za tyto nehody vyplaceny dvě neoprávněné platby náhrady škody. První případ se týká události, k níž došlo dne 14. ledna 2010 a při níž řidič K. Pinxtena přejel zavazadlo, v němž byla láhev vína a několik kusů oblečení. Druhý případ se týká nehody, k níž došlo dne 17. ledna 2011 mezi soukromým vozidlem K. Pinxtena řízeným jeho synem a služebním vozidlem, které řídil jeho řidič. Ze svědecké výpovědi dotčeného řidiče podané v průběhu vyšetřování OLAF ale zjevně vyplývá, že první nehoda neměla takové následky, jaké byly uvedeny v prohlášení, a dotčený řidič nebyl účastníkem druhé nehody.

171. Pokud jde o první nehodu, byl K. Pinxten patrně odškodněn za několik kusů oblečení, včetně dvou obleků, a to na základě prohlášení o nehodě podepsaného jeho řidičem¹¹⁶ a formálního prohlášení podepsaného přímo K. Pinxtenem¹¹⁷. Nicméně s ohledem na svědeckou výpověď řidiče K. Pinxtena podanou během vyšetřování OLAF nejsou okolnosti, za kterých k této nehodě došlo, zcela jasné. Navíc podle téže svědecké výpovědi bylo zavazadlo, v němž došlo k rozbití lahve vína, příliš malé na to, aby se do něj vešly dva obleky, jak uvedl K. Pinxten v prohlášení pro pojišťovnu¹¹⁸. Pojišťovna současně zjevně vyplatila pojistné plnění bez námitek.

172. Pokud jde o druhou nehodu, není role, kterou při ní hrál K. Pinxten, zcela jasná. Tato nehoda byla původně nahlášena přímo samotným K. Pinxtenem. Pojišťovna odmítla zaplatit z důvodu, že k nehodě došlo mezi dvěma členy téže rodiny. To potvrzuje nejen e-mail zasláný zaměstnancem pojišťovny generálnímu řediteli společnosti poskytující leasing automobilů, pod kterou spadala vozidla EÚD, dne 28. ledna 2011, tedy ani ne dva týdny po datu nehody¹¹⁹, ale i sám K. Pinxten v dopise ze dne 11. ledna 2012 určeném řediteli pojišťovny¹²⁰. V tomto dopise K. Pinxten výslovně uvádí, že skutkové okolnosti nastaly tak, jak uvedl dříve, a že rozhodnutí pojišťovny považuje za nespravedlivé, když jediným důvodem pro odmítnutí plnění je skutečnost, že dva členové téže

¹¹⁴ – Například dne 11. dubna 2017 byla karta 0027 3 *** použita pro natankování nafty a karta 0029 5 *** pro natankování benzínu, obojí ve vztahu k vozidlu s registrační značkou CD-7572 (spis EÚD, příloha 37.30, s. 4163); dne 28. července 2017 byla karta 0027 3 *** použita pro natankování nafty a karta 0029 5 *** pro natankování benzínu i nafty, obojí ve vztahu k vozidlu s registrační značkou CD-7572 (spis EÚD, příloha 37.30, s. 4172).

¹¹⁵ – Například dne 4. května 2017 byla karta 0029 5 *** použita pro natankování nafty v 17.56 hod. a pro natankování benzínu v 18.00 hod., obojí ve vztahu k vozidlu s registrační značkou CD-7572 (spis EÚD, příloha 37.30, s. 4165); dne 28. července 2017 byla karta 0029 5 *** použita pro natankování benzínu v 15:03 hodin a pro natankování nafty v 15:05 hodin, obojí ve vztahu k vozidlu s registrační značkou CD-7572 (spis EÚD, příloha 37.30, s. 4172).

¹¹⁶ – Spis EÚD, příloha A.37.31, s. 4324.

¹¹⁷ – Spis EÚD, příloha A.37.31, s. 4325.

¹¹⁸ – Výslech řidiče K. Pinxtena jako svědka dne 7. prosince 2017 (otázky 1, 2, 3 a 6) (spis EÚD, příloha A.37.31, s. 4331 a 4332).

¹¹⁹ – Spis EÚD, příloha A.37.31, s. 4198.

¹²⁰ – Spis EÚD, příloha A.37.31, s. 4246.

rodiny nemohou být účastníky nehody a nemohou být uvedeni ve zprávě o nehodě. Vysvětlení poskytnutá K. Pinxtenem generálnímu tajemníkovi EÚD v memorandu ze dne 1. září 2016, podle nichž „může tento dopis vyvolat odlišný dojem u osoby, která neviděla prohlášení o skutkových okolnostech a neví, že S. G. je [jeho] služebním řidičem, [ale] v žádném případě nepředstírá, že [své] služební vozidlo řídil [sám]“¹²¹, nejsou přesvědčivá. Na jedné straně byl tento dokument vyhotoven v době, kdy EÚD vznesl první obvinění. Na druhé straně je obtížné věřit tomu, že by K. Pinxten užíval osobní zájmeno jako „já“ nebo „my“ (v rámci odkazu na K. Pinxtena samotného a jeho syna), když byla dotčenou osobou třetí osoba.

173. Je však nutno podotknout, že formulář záznamu o nehodě předložený pojišťovně byl podepsán synem K. Pinxtena a řidičem K. Pinxtena. Připouštím, že na základě prostudování spisu nelze vyloučit, že to, že záznam o nehodě byl nakonec podepsán řidičem K. Pinxtena, bylo iniciativou osoby odpovědné za řidiče působící u EÚD¹²² nebo samotného K. Pinxtena v reakci na odmítnutí pojistitele poskytnout plnění¹²³. Za těchto okolností je nutno konstatovat, že neexistuje žádný jednoznačný důkaz o účasti K. Pinxtena na tvrzeném podvodu, který vedl k poskytnutí pojistného plnění, a jeho povědomí o tomto podvodu.

174. Za těchto okolností se nedomnívám, že byl třetí žalobní důvod prokázán.

d) Ke čtvrtému žalobnímu důvodu: nepřiznané a protiprávní postavením jednatele obchodní společnosti a intenzivní politická činnost

175. Pokud jde o čtvrtý žalobní důvod, je K. Pinxten v zásadě obviněn ze dvou věcí. Zaprvé je mu kladeno za vinu, že od roku 2016 vykonával funkci jednatele obchodní společnosti, když v Burgundsku koupil nemovitý majetek sestávající z domu a vinice. Zadruhé je K. Pinxtenovi kladeno za vinu, že se v době trvání své funkce u EÚD věnoval intenzivní politické činnosti v rámci jisté politické strany.

176. Pokud jde o činnost v obchodní společnosti, K. Pinxten tvrdí, že se nejednalo o obchodní ani profesní činnost. Podle K. Pinxtena byl – společně se svou manželkou a dětmi – akcionářem v „société civile immobilière“. Činnost jednatele nebyla výkonem profesní činnosti. Tato společnost údajně pouze přijímala nájemné za pronájem tohoto majetku.

177. Bez ohledu na tento finanční aspekt ze spisu vyplývá, že K. Pinxten tuto záležitost nenahlásil včas, a navíc nebyla tato záležitost schválena. To vyšlo najevo až poté, co K. Pinxten v září 2018, po skončení svého funkčního období v dubnu 2018, EÚD informoval, že byl dva měsíce předtím jmenován „gérant“ (správním ředitelem) vinice v Chambolle Musigny (Francie), a to poté, co tato vinice změnila právní formu na „Groupement foncier agricole“¹²⁴. Článek 6 prováděcích předpisů k jednacímu řádu EÚD však členům EÚD ukládá povinnost ohlásit všechny jejich externí činnosti a čl. 2 odst. 2 kodexu chování členů EÚD stanoví, že „[v] prohlášení musí být také uveden nemovitý majetek vlastněný buď přímo, nebo prostřednictvím realitní společnosti“, s jedinou výjimkou nemovitostí pro bydlení určených k výhradnímu užívání vlastníkem nebo jeho rodinou. K. Pinxten tedy tuto povinnost v době trvání svého funkčního období nesplnil.

¹²¹ – Spis EÚD, příloha A.37.31, s. 4244.

¹²² – V tomto smyslu viz odpovědi zaměstnance pojišťovny na dotazník OLAF (bod 2) (spis EÚD, příloha B.37.31, s. 4218 a 4219); výslech zaměstnance EÚD pověřeného záležitostmi týkajícími se řidičů jako svědka dne 7. prosince 2017 (odpověď na otázku 13) (spis EÚD, příloha A.37.31, s. 4302).

¹²³ – V tomto smyslu, bez záruky, viz výslech řidiče K. Pinxtena jako svědka dne 16. října 2017 (odpověď na otázku 2) (spis EÚD, příloha A.37.31, s. 4280).

¹²⁴ – E-mail K. Pinxtena ze dne 18. září 2018 předsedovi EÚD (spis EÚD, příloha A.16, s. 149).

178. Pokud jde o politické činnosti, jsou pravidla EÚD obzvláště jasná. Zprvč čl. 4 odst. 1 kodexu chování členů EÚD uvádí, že se členové EÚD věnují plnění svého mandátu a „[n]esmějí vykonávat žádnou politickou funkci“. Zadruhé bod 3.2 etických standardů EÚD stanoví, že členové EÚD své úkoly plní, aniž by podléhali politickým, národním či jiným externím vlivům. Zatřetí, aby byl vyloučen byť jen náznak pochybnosti, uvádí bod 3.3 těchto etických standardů, že členové EÚD se „[vyhýbají] střetům zájmů, ať už skutečným či domnělým, k nimž může docházet například v souvislosti s členstvím v politických organizacích, politickou funkcí [...]“¹²⁵.

179. Není pochyb o tom, že K. Pinxten si byl těchto pravidel vědom. Již v květnu 2006 totiž požádal o to, aby si mohl ponechat svůj mandát starosty města Overpelt (Belgie). Tato žádost však byla zamítnuta na základě článku 286 SFEU a výše uvedeného kodexu chování členů EÚD, přestože K. Pinxten všechny své povinnosti starosty *de facto* delegoval na třetí osobu a chtěl si ponechat pouze titul, který byl s touto politickou funkcí spojen¹²⁶.

180. Důkazy však prokazují, že – jakkoli pozoruhodné se to musí jevit – mezi lety 2006 a 2017 zůstal K. Pinxten i nadále členem správní rady jisté politické strany v Belgii. Ve své žalobní odpovědi K. Pinxten uvádí, že od listopadu 2008 byl pouze členem „rozšířené rady“, tedy bez hlasovacího práva. Tento argument nemůže mít žádnou velkou váhu a skutečnost, že byl vůbec vznesen, sama o sobě hovoří za vše, pokud jde o obecný přístup K. Pinxtena k povinnostem naprosté objektivitě a oproštění od politické činnosti, jež je potřeba od člena EÚD očekávat.

181. Není snad nutné dodávat, že skutečnost, že daná osoba nemá hlasovací právo, jí nebrání v tom, aby vyjadřovala své stanovisko k projednávaným záležitostem, a tím ovlivňovala výsledek hlasování, nebo naopak byla touto diskuzí ovlivněna. V každém případě je problematická již samotná skutečnost, že K. Pinxten zůstal aktivním členem vnitrostátní politické strany.

182. Je zjevné, že K. Pinxten měl jednoznačně v úmyslu zůstat vlivným členem své politické strany, a být tedy i nadále činný v rámci správní rady této strany. K. Pinxten tak například poskytl osobní radu předsedkyni své politické strany ohledně nejlepší mediální strategie této strany ve vztahu k jisté hospodářské otázce¹²⁷. Rovněž trval na setkání s předsedkyní této strany, když se nemohl účastnit zasedání její správní rady, neboť chtěl hovořit o jisté záležitosti, která měla být pro ni i pro stranu zajímavá¹²⁸. Na druhou stranu existují též důkazy, že K. Pinxten byl osobou, která se pravidelně účastnila zasedání správní rady této politické strany. Například z celkem 57 schůzí, které se konaly mezi únorem 2009 a dubnem 2010, se K. Pinxten účastnil 30, někdy dokonce i dvakrát v témže týdnu. Ještě více než jeho účast na schůzích svědčí o tom, že projednávané otázky zjevně mohly ovlivnit práci K. Pinxtena či jeho nezávislost jakožto člena EÚD, zápisy z těchto schůzí. Mezi projednávaná témata patřily takové záležitosti jako regionální a evropské volební kampaně a rozhodnutí, které bude přijato akcionáři ve vztahu k fúzi dvou významných bank v Belgii¹²⁹, důsledky vnitrostátních voleb pro budoucí institucionální systém Belgie¹³⁰, či dokonce víceletý plán, který měl být předložen Komisi¹³¹, vyjádření Komise k belgickému rozpočtu¹³², možnost, že první předseda Evropské rady bude Belgčan,

¹²⁵ – Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

¹²⁶ – DEC-C 25/06 ze dne 29. května 2006 (spis EÚD, příloha A.14).

¹²⁷ – E-mail K. Pinxtena předsedovi Open Vld ze dne 23. února 2010 (spis EÚD, příloha A.37.8, s. 694).

¹²⁸ – E-mail K. Pinxtena ze dne 4. ledna 2016 (spis EÚD, příloha A.37.8, s. 971).

¹²⁹ – Zápis z jednání rady Open Vld dne 27. dubna 2009 (spis EÚD, příloha 37.8, s. 777).

¹³⁰ – Zápis z jednání rady Open Vld dne 8. června 2009 (spis EÚD, příloha 37.8, s. 784).

¹³¹ – Zápis z jednání rady Open Vld dne 14. září 2009 (spis EÚD, příloha 37.8, s. 809).

¹³² – Zápis z jednání rady Open Vld dne 16. listopadu 2009 (spis EÚD, příloha 37.8, s. 848).

a nástupnictví předsedy vlády¹³³, jmenování nového předsedy vlády¹³⁴ nebo prioritou strany, pokud jde o belgické předsednictví Rady Evropské unie¹³⁵, přičemž tyto záležitosti byly projednávány v přítomnosti K. Pinxtena, který byl tehdy členem EÚD a jeho strana byla vládní stranou v Belgii.

183. I samotná Smlouva je přitom v této otázce obzvláště jasná: musí být poskytnuty veškeré záruky nezávislosti členů EÚD (čl. 286 odst. 1 SFEU) a při plnění svých úkolů nesmí tito členové přijímat pokyny od žádné vlády ani jiného subjektu (čl. 286 odst. 3 SFEU). To znamená, že aktivní činnost v rámci určité politické strany takového druhu, jako je tomu v projednávané věci, je naprosto neslučitelná s postavením člena EÚD. To vše by mělo být ze strany kteréhokoli člena EÚD považováno za elementární a já si nemohu odpustit závěr, že chování K. Pinxtena je v tomto ohledu jednoduše neomluvitelné.

e) K pátému žalobnímu důvodu: situace střetu zájmů vytvořená v kontextu nabídky pronájmu soukromého bytu vedoucí auditovaného subjektu

184. V rámci pátého žalobního důvodu EÚD K. Pinxtenovi vytýká, že vytvořil situaci střetu zájmů, když nabídl soukromý byt k pronájmu vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (F. Mogherini), přičemž tento subjekt spadal do působnosti senátu EÚD, jehož byl K. Pinxten předsedajícím.

185. Ze spisu vyplývá, že dne 20. listopadu 2014 K. Pinxten skutečně zaslal nabídku F. Mogherini, aniž jakkoli zmínil svou funkci u EÚD, s výjimkou uvedení jeho elektronické adresy za podpisem¹³⁶. Tato iniciativa byla nepochybně nanejvýš nepředložená vzhledem k funkci, kterou K. Pinxten zastával, a otevřela cestu jednoznačnému střetu zájmů.

3. Neplnění povinností stanovených v člancích 285 a 286 SFEU

186. Po provedení analýzy argumentace účastníků řízení a jejich spisů docházím k závěru, že většina klíčových skutkových okolností, které podrobně popisují, z čeho je K. Pinxten obviněn v rámci prvního, druhého a čtvrtého žalobního důvodu, nepochybně prokázána byla. K. Pinxten se dopustil obcházení použitelné právní úpravy, zejména a přinejmenším článku 7 nařízení č. 2290/77, článku 12 směrnice 2008/118, lucemburského nařízení ze dne 7. února 2013 o úlevách a osvobozeních přiznaných diplomatickým misím, čl. 4 odst. 1 kodexu chování členů EÚD a bodů 2.2, 3.2 a 3.3 etických standardů EÚD. Chování, které je K. Pinxtenovi vytýkáno v rámci pátého žalobního důvodu, a sice nabídka soukromého bytu k pronájmu, bylo jistě rovněž neuvážené, a z toho důvodu nevhodné.

187. Ačkoli některé zjištěné skutečnosti představují samy o sobě porušení jistého stupně závažnosti, je v každém případě jasné, že jako celek svědčí o úplném pohrdání platnou právní úpravou. Tyto nejružnější skutky jsou příznačné pro určité základní chování, které naznačuje, že K. Pinxten byl ochoten v době, kdy vykonával funkci člena EÚD, využívat svého úřadu k udělování svých výhod na úkor rozpočtu Unie¹³⁷.

¹³³ – Zápis z jednání rady Open Vld dne 16. listopadu 2009 (spis EÚD, příloha 37.8, s. 847).

¹³⁴ – Zápis z jednání rady Open Vld dne 23. listopadu 2009 (spis EÚD, příloha 37.8, s. 875).

¹³⁵ – Zápis z jednání rady Open Vld dne 22. března 2010 (spis EÚD, příloha 37.8, s. 942).

¹³⁶ – Spis EÚD, příloha A.37.37, s. 4722.

¹³⁷ – V tomto smyslu viz stanovisko generálního advokáta L. A. Geelhoeda ve věci Komise v. Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, bod 118 v původním (anglickém) znění, ale bod 119 v ostatních jazykových zněních].

188. Ze spisu vyplývá, že K. Pinxten měl zjevně jednoznačné potíže nejen s chápáním požadavků vyplývajících z jeho funkce, ale rovněž s rozhodováním o tom, které náklady jsou kryty z veřejných prostředků a které musí nést sám. Ze spisu tak na jedné straně vyplývá opakované – ne-li trvajícím – a charakteristické zneužívání výhod a výsad spojených s funkcí K. Pinxtena u EÚD, zejména s cílem vyhnout se placení vlastních soukromých výdajů nebo volnočasových činností nesouvisejících s jeho funkcí u EÚD, a na druhé straně neschopnost opustit svou předchozí politickou kariéru a vzdát se vlivu na belgickou politiku, který předtím měl.

189. Toto chování nepochybně představuje závažné porušení základních zásad, které definují povinnosti člena EÚD a které jsou uvedeny ve slavnostním závazku, který K. Pinxten přísahal dodržovat na začátku svého funkčního období: povinnosti bezúhonnosti, zdrženlivosti a nezávislosti.

190. Některé události, z nichž žalobní důvody v projednávané věci vycházejí, jako například pobyty ve středisku Crans Montana nebo na Kubě, lovecké akce v Chambord a Ciergnon nebo onen zjevně ležerní přístup k používání tankovacích karet, jsou tím spíše nepřijatelné ve světle úlohy EÚD, který musí být „finančním svědomím“ Evropské unie. Vskutku je možné se ptát, jak lze audit ze strany EÚD považovat za jakkoli důvěryhodný, když jeho autor sám nedodrží stanovená pravidla při vynakládání veřejných prostředků. Vytýkané skutečnosti jsou o to závažnější, že K. Pinxten byl právě tou osobou, která se *de facto* snažila vykonstruovat pozvánky uváděné na podporu svých výdajů, přestože povinností členů EÚD je zajistit, aby obecný zájem Unie vždy převážil nad zájmy osobními¹³⁸.

191. Karel Pinxten v rámci odůvodnění uvádí, že použitelná pravidla byla nejasná, resp. že v každém případě postupoval v souladu s vnitřními pravidly EÚD, tak jak byly v rozhodné době použitelné; vždy obdržel souhlas předsedy EÚD a ostatní členové EÚD činili totéž. I kdyby to byla pravda – a upřímně je nutno říci, že nic z toho, s výjimkou schválení předsedou EÚD, nebylo nikdy prokázáno – žádná z těchto skutečností nemůže jeho chování omluvit.

192. Zaprvé, pokud jde o určitost použitelných pravidel, prokázal jsem, že hlavní pravidla, která K. Pinxten porušil – pravidla týkající se služebních cest, používání tankovacích karet či zákazu politických činností – byla nejen jasná, ale K. Pinxten si jich byl rovněž velice dobře vědom. Dále považuji za zřejmé i to, že zásady bezúhonnosti, zdrženlivosti a nezávislosti, na jejichž základě jsou také dovozována porušení povinností, jichž se K. Pinxten dopustil, nemusí být předmětem podrobnější úpravy v sekundárních nařízeních, aby bylo možno chápat jejich pravou podstatu. Ve stejném duchu uvádím, že sdílím názor generálního advokáta L. A. Geelhoeda ve věci Komise v. Cresson, podle kterého „[n]ení zcela možné ani užitečné pokusit se stanovit vyčerpávajícím způsobem pravidla správného chování při výkonu veřejných funkcí. Vždy bude existovat situace, v níž nebude možné určit, které pravidlo bylo porušeno, a přece bude možné konstatovat, že dané chování je v rozporu s obecným zájmem“¹³⁹. V tomto ohledu lze poznamenat, že kategorie případných nesplnění povinností pro účely článku 286 SFEU nejsou nikdy uzavřeny.

193. Zadruhé, pokud jde o skutečnost, že žádosti K. Pinxtena byly schváleny předsedou EÚD, je třeba připomenout, jak ostatně Soudní dvůr judikoval ve věci Komise v. Cresson, že se K. Pinxten nemůže zbavit své odpovědnosti tím, že se bude ohrazovat schválením ze strany jiné osoby¹⁴⁰.

¹³⁸ – V tomto smyslu viz bod 75 tohoto stanoviska a rozsudek ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 71).

¹³⁹ – Stanovisko generálního advokáta L. A. Geelhoeda ve věci Komise v. Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, bod 77 v původním (anglickém) znění, ale bod 78 v ostatních jazykových zněních].

¹⁴⁰ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 145).

Kromě toho je nutno podotknout, že přijatá schválení vycházela z informací, které byly často neúplné, či dokonce nepravdivé. V tomto ohledu nelze předsedovi EÚD vytýkat, že si nevyžádal v případě pochybností doplňující informace. Vztah mezi předsedou a členy Účetního dvora totiž není vztahem hierarchickým, ale spíše vztahem mezi rovnými, založeným na dobré víře a důvěře. Za těchto okolností jistě nešlo o to, zda předseda EÚD podezříval K. Pinxtena ze lži, ale spíše o to, zda K. Pinxten jednal čestně.

194. V tomto ohledu je možno připomenout, že podle zásady *loajální spolupráce* zakotvené v čl. 4 odst. 3 SEU se „Unie a členské státy navzájem respektují a pomáhají si při plnění úkolů vyplývajících ze Smluv“. Unie však není teoretickým pojmem. Je to realita, jíž dávají konkrétní formu lidé, kteří ji tvoří, včetně členů orgánů na nejvyšší úrovni. V každém případě, i pokud snad interní pravidla EÚD týkající se informací, které musí být poskytnuty na podporu žádosti o schválení služební cesty, nebyla v rozhodné době přespříliš přísná a v projednávané věci je nutno dojít k závěru, že tato pravidla splněna byla, nic to nemění na pravdivosti tvrzení, že *jednání*, která byla předmětem těchto žádostí, byla zjevně v rozporu se základními zásadami, z nichž vychází přísaha, kterou K. Pinxten složil.

195. Zatřetí, pokud jde o chování ostatních členů EÚD, i pokud by bylo prokázáno, že se někteří z nich chovali podobným způsobem – a znovu opakují, že v tomto ohledu nebyly předloženy žádné důkazy – je třeba připomenout, že podle zásady *legality* nikdo nemůže ve svůj prospěch uplatňovat protiprávnost, k níž došlo ve prospěch jiné osoby¹⁴¹.

196. Za těchto okolností jsem nucen konstatovat, že K. Pinxten svým jednáním nesplnil etické a regulační povinnosti uložené členům EÚD. Tím mu vznikla odpovědnost za závažné porušení svých etických povinností vykazující jistý stupeň závažnosti.

D. Sankce

197. Jak Soudní dvůr uvedl ve svém rozsudku ze dne 11. července 2006, *Komise v. Cresson* (C-432/04, EU:C:2006:455), a to ve vztahu k členům Komise na základě čl. 245 druhého pododstavce SFEU, porušení povinností vyplývajících z postavení člena EÚD v zásadě vyžaduje uplatnění sankce na základě ustanovení čl. 286 odst. 6 SFEU¹⁴². Ačkoli EÚD ponechává určení povahy a závažnosti takové sankce na volném uvážení Soudního dvora, tvrdí, že případná uložená sankce musí zohlednit zásadu *proporcionality*.

1. Použitelná judikatura a zásady

198. Zásada *přiměřenosti* sankcí je samozřejmě zaručena na ústavní úrovni článkem 49 odst. 3 Listiny. Toto ustanovení stanoví, že výše trestu nesmí být nepřiměřená spáchanému trestnému činu¹⁴³. I když v tomto řízení samozřejmě nejde o autoritativní rozhodnutí o tom, zda se

¹⁴¹ – V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 4. července 1985, *Williams v. Účetní dvůr* (134/84, EU:C:1985:297, bod 14); ze dne 31. března 1993, *Ahlström Osakeyhtiö a další v. Komise* (C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 a C-125/85 až C-129/85, EU:C:1993:120, bod 197), a ze dne 16. června 2016, *Evonik Degussa a AlzChem v. Komise* (C-155/14 P, EU:C:2016:446, bod 58).

¹⁴² – Bod 149.

¹⁴³ – Pokud jde o posouzení trestní povahy stíhání a sankcí, je třeba připomenout, že podle judikatury Soudního dvora – v souladu s judikaturou ESLP – jsou relevantní tři kritéria. Prvním je právní kvalifikace porušení práva v rámci vnitrostátního práva, druhým samotná povaha porušení práva a třetím stupeň přísnosti sankce, která hrozí dotčené osobě (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. března 2018, *Garlsson Real Estate a další*, C-537/16, EU:C:2018:193, bod 28 a citovaná judikatura).

K. Pinxten dopustil trestného činu, je nicméně zřejmé, že zásada proporcionality představuje obecnou zásadu unijního práva, která se použije na ukládání sankcí bez ohledu na dotčené oblasti unijního práva¹⁴⁴.

199. Kromě toho se požadavek přiměřenosti sankcí objevuje i v judikatuře ESLP. Zejména článek 1 prvního dodatkového protokolu k Evropské úmluvě o lidských právech (EÚLP) stanoví, že „[k]aždá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek“.

200. Pokud jde o určení, zda došlo k porušení tohoto práva, pak z judikatury ESLP vyplývá, že ESLP posuzuje otázku, zda jsou sankce peněžité povahy, včetně snížení nebo odnětí starobního důchodu, přiměřené. To obnáší i posouzení toho, zda existuje spravedlivá rovnováha mezi požadavky obecného zájmu společnosti a požadavky na ochranu základních práv jednotlivce¹⁴⁵. Podle této judikatury nebude požadované rovnováhy dosaženo, pokud dotčená osoba bude muset nést individuální a nadměrnou zátěž¹⁴⁶.

201. V konkrétním kontextu snížení nebo odnětí starobního důchodu je rovněž potřeba uvést, že ESLP podotkl, že nepovažuje za nepřiměřené, pokud je ve vhodném případě přijato opatření ke snížení, či dokonce úplnému odnětí důchodu¹⁴⁷. Na druhou stranu to, zda bylo dosaženo správné rovnováhy, bude do značné míry záviset na okolnostech a konkrétních faktorech daného případu, které mohou převážít misky vah na jednu či na druhou stranu¹⁴⁸.

202. Článek 52 odst. 3 Listiny stanoví, že pokud Listina obsahuje práva odpovídající právům zaručeným EÚLP, jsou smysl a rozsah těchto práv stejné jako ty, které jim přikládá EÚLP. Vzhledem k tomu, že čl. 17 odst. 1 Listiny rovněž stanoví, že „[k]aždý má právo vlastnit zákonně nabytý majetek, užívat jej, nakládat s ním a odkazovat jej“, právě uvedené znamená, že požadavky ESLP, které jsem právě nastínil v předcházejícím bodě, musí být nutně zohledněny při výkladu minimální úrovně ochrany ve smyslu článku 17 Listiny¹⁴⁹.

203. Judikatura uvádí, že posouzení toho, zda je sankce v souladu se zásadou proporcionality, mimo jiné vyžaduje zohlednit chování dotčené osoby¹⁵⁰, povahu a závažnost porušení povinnosti, za které má být tato sankce uložena¹⁵¹, dobu, po niž byly právní normy porušovány¹⁵², ale rovněž škodu vzniklou EÚD jako orgánu¹⁵³. Konečně skutečnost, že odnětí starobního důchodu nepovede

¹⁴⁴ – Viz například posouzení výše pokuty v právu hospodářské soutěže (jde-li o příklad významu kritéria proporcionality v této věci, viz rozsudek ze dne 26. září 2018, Infineon Technologies v. Komise, C-99/17 P, EU:C:2018:773, bod 207), uplatnění zásady proporcionality ve vztahu k sankcím lze nalézt i v různých jiných oblastech, jako jsou cla, ochrana finančních zájmů Unie, volný pohyb pracovníků nebo nelegální přistěhovalectví. Pokud jde o tyto příklady, viz stanovisko generálního advokáta M. Bobka ve věci Link Logistik N&N (C-384/17, EU:C:2018:494, bod 37 a judikatura citovaná v poznámkách pod čarou).

¹⁴⁵ – V tomto smyslu viz ESLP, 18. října 2005, Banfield v. Spojené království, CE:ECHR:2005:1018DEC000622304, a ESLP, 14. června 2006, Philippou v. Kypr, CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, body 65 a 66.

¹⁴⁶ – V tomto smyslu viz ESLP, 14. června 2006, Philippou v. Kypr, CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, bod 61.

¹⁴⁷ – V tomto smyslu viz ESLP, 18. října 2005, Banfield v. Spojené království, CE:ECHR:2005:1018DEC000622304, a ESLP, 14. června 2006, Philippou v. Kypr, CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, bod 68.

¹⁴⁸ – V tomto smyslu viz ESLP, 14. června 2006, Philippou v. Kypr, CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, bod 68.

¹⁴⁹ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. května 2019, Komise v. Maďarsko (Poživatí práva k zemědělské půdě) (C-235/17, EU:C:2019:432, bod 72).

¹⁵⁰ – V tomto smyslu viz rozsudek ESLP ze dne 18. června 2013, S. C. Complex Herta Import Export S. R. L. Lipova v. Rumunsko, CE:ECHR:2013:0618JUD001711804, bod 35.

¹⁵¹ – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. listopadu 2014, Reindl (C-443/13, EU:C:2014:2370, bod 40).

¹⁵² – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. listopadu 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596, bod 89).

¹⁵³ – V tomto smyslu viz stanovisko generálního advokáta L. A. Geelhoeda ve věci Komise v. Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, bod 122 v původním (anglickém) znění, ale bod 123 v ostatních jazykových zněních].

k tomu, že bude dotčená osoba ponechána zcela bez prostředků pro obživu, či obecněji nebude mít toto odnětí rozhodující dopad na celkovou finanční situaci dotčené osoby, může rovněž představovat relevantní faktor, pokud jde o posouzení přiměřenosti dotčené sankce¹⁵⁴.

204. Po uplatnění těchto zásad na EÚD lze říci, že od úředníků, jako je K. Pinxten, se očekává zachování nejvyšších standardů osobní čestnosti a bezúhonnosti. V tomto je nezbytné mít naprosto jasno. Lidské bytosti jsou totiž od přirozenosti slabými a omylnými tvory, a dokonce i nejsvědomitější a nejčestnější z nás jsou náchylní k chybám a mylným úsudkům. Každé posouzení analýzy proporcionality tedy musí brát v potaz lidskou povahu, přičemž pokud by měla být od uchazečů o vysoké funkce vyžadována dokonalost, nikdo by správně takovou funkci neměl vykonávat.

205. V tomto případě však existuje určitý integrální aspekt proporcionality, z něhož je potřeba pro účely žaloby podle čl. 286 odst. 6 vycházet, neboť, jak jsem již uvedl, podání takové žaloby mohou odůvodnit pouze závažná porušení, jichž se dotčený člen dopustí. Jak jsem však rovněž právě uvedl, posouzení proporcionality musí též zohlednit škodu, kterou chování člena dotčenému orgánu způsobilo nebo způsobí. Osoby, které přijmou vysokou funkci, jsou vázány zvláštní povinností chovat se tak, aby neohrožovaly samotné cíle orgánu, u kterého svou funkci vykonávají. EÚD je orgánem určeným především k zajištění toho, aby byly veřejné příjmy Unie vynakládány legálním a účinným způsobem, přičemž těmto cílům neprospívá, pokud se některý člen EÚD chová způsobem, který je s těmito cíli zjevně v rozporu a narušuje důvěru veřejnosti ve schopnost, či dokonce ochotu EÚD svou funkci plnit.

206. Kromě těchto zásad je třeba připomenout, že co se týče vlastní sankce jako takové, jediným skutečným precedenčním rozhodnutím je rozhodnutí ve věci Cresson. V této věci byla bývalá komisařka shledána vinnou ze zvýhodňování, když svého osobního přítele jmenovala do funkce, s níž byla spojena určitá odpovědnost a pro kterou neměla tato osoba žádnou kvalifikaci. Generální advokát L. A. Geelhoed sice ve svém stanovisku konstatoval, že toto jednání bylo dostatečně závažné, aby odůvodnilo úplné odnětí důchodu É. Cresson, ale nakonec dospěl k závěru, že existují dostatečně polehčující okolnosti odůvodňující omezení tohoto snížení na 50 %¹⁵⁵. Soudní dvůr naopak tak daleko nezašel, když se spokojil s tvrzením, že přiměřenou sankci představuje samo určení nesplnění povinností. Neuložil žádné snížení důchodu É. Cresson.

207. Jaká sankce by tedy měla být v projednávané věci uložena ve světle tohoto precedenčního rozhodnutí a zásad, jimiž se řídí posouzení sankce podle zásady proporcionality?

2. Uplatnění judikatury a zásad na skutkové okolnosti projednávané věci

208. Nejprve je potřeba připomenout, že samotný rozsudek ve věci Komise v. Cresson byl zcela přelomový. Stanovisko generálního advokáta i rozsudek Soudního dvora nicméně nastavily potřebné standardy, o nichž je nutno předpokládat, že si jich vysocí úředníci jako K. Pinxten museli být vědomi. V tomto ohledu je nutno připustit, že dotčené porušení povinnosti vyplývá nejen z řady individuálních a závažných skutků, ale rovněž ze skutků, jejichž opakování je politováníhodným odrazem zjevného pohrdání těmito standardy.

¹⁵⁴ – V tomto smyslu viz ESLP, 18. června 2013, S.C. Complex Herta Import Export S.R.L. Lipova v. Rumunsko, CE:ECHR:2013:0618JUD001711804, bod 38, a rozsudek ESLP ze dne 14. června 2006, Philippou v. Kypr, CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, bod 72. V tomtéž smyslu viz též rozsudek ze dne 30. května 2002, Onidi v. Komise (T-197/00, EU:T:2002:135, bod 152).

¹⁵⁵ – V tomto smyslu viz stanovisko generálního advokáta L. A. Geelhoeda ve věci Komise v. Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, body 123 až 125 v původním (anglickém) znění, ale body 124 až 126 v ostatních jazykových zněních].

209. Jinými slovy, chování, které bylo v projednávané věci zjištěno, vykazuje znaky trvalého a nestoudného porušování povinnosti dodržovat běžná pravidla chování, což představuje závažné porušení základních zásad, z nichž vychází závazek členů všech unijních orgánů: bezúhonnost, zdrženlivost a nezávislost, jak pro EÚD stanoví články 285 a 286 SFEU.

210. Dále, zatímco ve věci Komise v. Cresson šlo o jediný skutek spočívající, popravdě řečeno, v hrubém zvyhodňování, chování K. Pinxtena svědčilo o tom, že byl opakovaně a po dobu několika let připraven zneužívat svého postavení k dosahování osobního obohacení či v rámci sledování svých osobních zájmů. V tomto ohledu je trvající zapojení K. Pinxtena do belgické stranické politiky neomluvitelné a jeho chování, kdy si dělal nároky na nejrůznější výdaje, jako byla celá cesta na Kubu, návštěva střediska Crans Montana a ony nejrůznější lovecké expedice, je stejně špatné. K. Pinxten zjevně zneužíval režim tankovacích karet pro svou vlastní soukromou potřebu a i nejšlechetnější vysvětlení nabídky jeho prostor k pronájmu F. Mogherini za situace zjevného střetu zájmů na straně K. Pinxtena by znělo tak, že to byl zoufale špatný nápad.

211. Navíc, zatímco některé z těchto skutků měly určitý dopad na rozpočet Unie, všechny tyto skutky měly rovněž důsledky pro důvěryhodnost a veřejnou image Unie, zejména EÚD. To je o to závažnější pro takový orgán, jako je EÚD, jehož legitimita spočívá v jeho nezávislosti a ve významu jeho úlohy při prosazování řádné správy a důvěry ve způsob, jakým jsou veřejné příjmy Unie vynakládány. Pokud totiž nelze důvěřovat členovi EÚD, že bude splňovat vysoké standardy ve vztahu k finančním záležitostem, je ohrožen celý systém finančního dohledu v rámci Unie a je poškozen samotný orgán, jehož byla tato osoba členem.

212. Konečně, pokud jde o polehčující okolnosti, pak nelze uvést o moc více, než že K. Pinxten vykonával svou funkci po dobu dvanácti let a, což jsem ochoten připustit, během této doby odváděl dobrou práci. Jak jsem však již prokázal, hlavní pravidla, která byla porušena, byla pro osobu ve funkci K. Pinxtena jasná, velmi dobře známá a srozumitelná. Zadruhé, přestože některé služební cesty nebo výdaje K. Pinxtena mu byly schváleny, tato schválení vycházela z často neúplných, či dokonce nepravdivých informací. Zatřetí, i kdyby bylo prokázáno, *quod non*, že se někteří jiní členové EÚD chovali podobně jako K. Pinxten, takové jednání by neubralo ničeho na vlastní závažnosti jednání K. Pinxtena. Začtvrté dodávám, že i kdyby odnětí nároku na důchod mohlo mít na K. Pinxtena skutečný finanční dopad – není ale i toto cílem čl. 286 odst. 6 SFEU? – je nutno mít na paměti, že dotčené odnětí je spjato pouze s částí profesní činnosti K. Pinxtena, která je ve vztahu k celé jeho kariéře a navzdory dvěma funkčním obdobím poměrně krátká. Za těchto okolností se tedy nedomnívám, že by odnětí nároku na důchod náležející členu EÚD – a to ani úplné odnětí – mohlo zanechat K. Pinxtena zcela bez prostředků pro obživu.

213. Vše shora uvedené činí chování K. Pinxtena hodné přísného potrestání. Proto jsem toho názoru, že dotčená porušení, jak byla popsána a prokázána výše, jsou dostatečně závažná, aby odůvodnila odnětí nároku na podstatnou část jeho důchodu a jiných souvisejících požitků. Jak jsem již uvedl, jsem sice ochoten připustit, že K. Pinxten odvedl v průběhu svých funkčních období kus dobré práce – a tato okolnost musí být sama o sobě relevantní pro účely analýzy proporcionality – ale nelze přehlížet skutečnost, že byla způsobena značná institucionální škoda.

214. To vše nasvědčuje nutnosti uložit K. Pinxtenovi za jeho chování přísnou sankci. Navrhuji tedy Soudnímu dvoru, aby na základě své pravomoci podle čl. 286 odst. 6 SFEU odňal K. Pinxtenovi dvě třetiny jeho nároků na důchod.

VIII. Návrhová žádání K. Pinxtena a náklady řízení

215. Zaprvé K. Pinxten se domáhá předložení zprávy o interním auditu za období let 2012 až 2018, která se týká výdajů na služební cesty členů EÚD a používání služebních vozidel všemi těmito členy. Tento požadavek musí být podle mého názoru vyloučen, neboť pro posouzení chování K. Pinxtena je zbytečný.

216. Zadruhé, pokud jde o jeho návrh na náhradu škody, tento návrh je podle mne v kontextu řízení upraveného v čl. 286 odst. 6 SFEU nepřijatelný. V každém případě, pokud by se Soudní dvůr přiklonil k mé analýze, byl by tento návrh neopodstatněný.

217. Pokud jde o náklady řízení, podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že EÚD požadoval, aby byla K. Pinxtenovi uložena náhrada nákladů řízení a K. Pinxten neměl se svou obranou ve věci úspěch, je důvodné uložit mu náhradu nákladů řízení.

IX. Závěry

218. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr:

- prohlásil žalobu podanou Účetním dvorem Evropské unie za přípustnou;
- rozhodl, že K. Pinxten neplnil povinnosti vyplývající z funkce člena Účetního dvora Evropské unie ve smyslu článků 285 a 286 SFEU;
- odňal K. Pinxtenovi dvě třetiny jeho nároků na důchod a související požitky od okamžiku vydání rozsudku v projednávané věci;
- prohlásil návrh K. Pinxtena na náhradu škody za nepřijatelný, nebo v každém případě za neopodstatněný;
- uložil K. Pinxtenovi náhradu nákladů řízení.